

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

05.04.2022

Atzinums Nr. 5-04/4/2022
par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu
derīgo izrakteņu ieguvei smilts-grants un smilts atradnes “Kažoki” iecirknī
“Cērpji”, Slampes pagastā, Tukuma novadā

Derīgs līdz 2025. gada 5. aprīlim

Paredzētās darbības ierosinātājs:

Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību “Cērpji”, reģ. 40103844000 (turpmāk – Ierosinātāja), adrese: Tērbatas iela 6/8 – 20, Rīga, LV-1050, elektroniskā pasta adrese: hmmport@gmail.com.

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA “55N”, reģ. Nr. 40203145148, (turpmāk – Izstrādātāja)¹, adrese: “Saulesēta”, Praulienas pagasts, Madonas novads; elektroniskā pasta adrese: marites55@inbox.lv.

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs):

Derīgo izrakteņu ieguves smilts-grants un smilts atradnes “Kažoki” iecirknī “Cērpji”, Slampes pagastā, Tukuma novadā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums (turpmāk – Ziņojums) Birojā iesniegts 2021. gada 25. oktobrī. Ziņojuma aktualizētā versija Birojā iesniegta 2022. gada 7. februārī.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk - Novērtējuma likums) 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Smilts – grants un smilts ieguve (turpmāk – Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Tukuma novada Slampes pagasts, nekustamais īpašums “Cērpji” (kadastra Nr. 9080 003 0072) zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 9080 003 0072 (turpmāk arī - Īpašums), kas atrodas smilts un smilts-grants atradnes “Kažoki” (turpmāk arī - Atradne) iecirknī “Cērpji” (turpmāk arī – Iecirknis, Darbības vieta).

¹ Saskaņā ar 2020. gada 1. decembra līgumu Nr. V20/6 starp SIA “55M” un SIA “Cērpji” par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras veikšanu derīgo izrakteņu ieguvei smilts-grants un smilts atradnes “Kažoki” iecirknī “Cērpji”.

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību un Paredzētās darbības ierosinātāju:

- 3.1.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk arī – IVN) objekts ir smilts un smilts – grants ieguve virs un zem gruntsūdens līmeņa, Iecirkņa teritorijā, kas ietilpst Īpašuma teritorijā un atrodas Tukuma novada Slampes pagastā.
- 3.1.2. Īpašuma īpašniece ir Ierosinātāja.
- 3.1.3. Atbilstoši Tukuma novada teritorijas plānojuma (turpmāk – Teritorijas plānojums) grafiskās daļas kartei “*Tukuma novada Slampes pagasta funkcionālā zonējuma karte*” Darbības vietai ir noteikts funkcionālais zonējums – *Rūpnieciskās apbūves teritorija, Derīgo izrakteņu ieguves teritorija* (R2). Darbības vietas A daļa atrodas *Tukuma lidlauka gaisa kuģu pacelšanās/nolaišanās 5 km sektorā* (TIN14), bet visa Darbības vieta - *15 km zonā ap Tukuma lidlauka kontrolpunktu* (TIN16)².
- 3.1.4. Atradnes kopējā platība ir 28,8 ha. Atradnē ietilpst Iecirknis, “1992. un 1982. gada izpētes iecirknis”, “2015. gada izpētes iecirknis” un “2011. gada izpētes iecirknis”³. Derīgā slāņa biezums Atradnē ir no 2,4 līdz 19,7 m.
- 3.1.5. Saskaņā ar Dienesta 2015. gada 28. augusta Derīgo izrakteņu (izņemot pazemes ūdeņu) atradnes pasi⁴ uz 2010. gada izpētes un 1992. un 1982. gada izpētes krājumu aprēķinu pamata Iecirkņa robežās 12,012 ha platībā ir un akceptēti A kategorijas krājumi smiltij-grantij 120,0 tūkst.m³ (tai skaitā zem gruntsūdens līmeņa 22,0 tūkst.m³) un smiltij 1 993,99 tūkst.m³ (tai skaitā zem gruntsūdens līmeņa 1243,65 tūkst.m³).
- 3.1.6. Iecirknī līdz šim nav notikusi derīgo izrakteņu ieguve. Saskaņā ar Dienesta 2015. gada 28. augustā izsniegto Derīgo izrakteņu ieguves limitu noteikts šāds ieguves limits - 120,00 tūkst.m³ smilts-grants materiālam (tai skaitā, zem gruntsūdens līmeņa 22,0 tūkst.m³) un 1 993,99 tūkst.m³ smiltij (tai skaitā, zem gruntsūdens līmeņa 1 243,65 tūkst.m³).
- 3.1.7. Derīgo izrakteņu ieguvi paredzēts veikt ar atklāto ieguves paņēmieni, izmantojot kausa ekskavatoru, to veicot divās kāplēs līdz 19,7 m dziļumam. Derīgā materiāla ieguvi plānots veikt gan virs, gan zem gruntsūdens līmeņa. Ūdens atsūkņēšana un novadīšana ārpus karjera teritorijas nav paredzēta. Gadā plānots iegūt vidēji 40 tūkst.m³ (no 30 tūkst.m³ līdz 50 tūkst.m³) derīgā materiāla.
- 3.1.8. IVN Paredzētajai darbībai piemērots 2020. gada 22. oktobrī ar Valsts vides dienesta (turpmāk – Dienests) Ventspils reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – Pārvalde)⁵ lēmumu “*Paredzētās darbības ietekmes sākotnējais izvērtējums Nr. VE20SI0052*” (turpmāk – Lēmums Nr. VE20SI0052).
- 3.1.9. Programmu IVN veikšanai Birojs izdeva 2021. gada 1. martā. Programma derīga līdz 2026. gada 1. martam.

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Paredzētās darbības īstenošanas vieta ir Ziņojumā norādītā Darbības vieta. Paredzēto darbību plānots realizēt Tukuma novada Slampes pagasta Z daļā, apmēram 5,2 km uz Z no Slampes ciema, ~3,5 km uz DA no Ozolniekiem un ~7,6 km uz DA no Tukuma.

² Teritorija plānojums pieejams tīmekļvietnē https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_4432 (skatīts 28.03.2022.).

³ Informācija par Atradni pieejama tīmekļvietnē <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/zemes-dzilu-informacijas-sistema> (skatīts 28.03.2022.).

⁴ Derīgo izrakteņu (izņemot pazemes ūdeņu) atradnes pase klāt pievienota Pārvaldes Lēmumam Nr. VE20SI0052.

⁵ Kopš 2020. gada 1. novembra, apvienojot Valsts vides dienesta Ventspils un Liepājas reģionālās vides pārvaldes, izveidota vienota Kurzemes reģionālā vides pārvalde (<https://www.vvd.gov.lv/lv/jaunums/darbu-uzsak-vienota-valsts-vides-dienesta-kurzemes-regionala-vides-parvalde>).

Savukārt tuvākās apdzīvotās viensētas atrodas aptuveni 440-560 m attālumā D un R virzienā no Iecirkņa.

- 3.2.2. Darbības vieta ir sasniedzama pa pašvaldības autoceļu 4-9 “*Veckļavas-Aizas*” (turpmāk – Autoceļš 4-9), kas stiepjas gar Iecirkņa R malu. Iecirknis atrodas D virzienā no valsts autoceļa A10 “*Rīga – Ventspils*” (turpmāk – Autoceļš A10) ~1,9 km attālumā, un A virzienā no reģionālā valsts autoceļa P98 “*Jelgava – Tukums*” (turpmāk – Autoceļš P98) ~1,7 km attālumā. Iecirkņa D pusē atrodas vēl divi derīgo izrakteņu ieguves iecirkņi ar iekšējiem transportēšanas ceļiem, kas savienojas ar Autoceļu 4-9 un pašvaldības autoceļu 4-20 “*Kažoki-Pūcītes*” (turpmāk – Autoceļš 4-20).
- 3.2.3. Saskaņā ar Teritorijas plānojumu Darbības vietai ir noteikts funkcionālais zonējums – *Rūpnieciskās apbūves teritorija. Derīgo izrakteņu ieguves teritorija* (R2), kur galvenā izmantošana ir derīgo izrakteņu ieguve⁶. To apliecina arī Tukuma novada pašvaldība (turpmāk – Pašvaldība) 2021. gada 1. decembra vēstulē Nr. TND/6-17.4/21/4597 “*Par priekšlikumu sniegšanu saistībā ar SIA “Cērpji” IVN ziņojumu*”.
- 3.2.4. Dienests Ierosinātajai ir izsniedzis derīgo izrakteņu atradnes pasi un ieguves limitu (derīgi no 2015. gada 28. augusta līdz 2040. gada 27. augustam.). Ieguves limits izsniegts atbilstoši Valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību “*Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” (turpmāk – LVĢMC) Derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisijas 2010. gada 26. oktobrī (protokols Nr. 60) un 2015. gada 24. augustā (protokols Nr. 76) akceptētajiem krājumiem. Atradnes iecirkņos derīgā izrakteņa ieguve ir veikta pirms ģeoloģiskās izpētes, precīzu datu par iegūto derīgo izrakteņu apjomu nav.
- 3.2.5. Darbības vietai tuvumā atrodas vairākas derīgo izrakteņu ieguves vietas. Darbības vietas D daļā pieguļ smilts – Atradnes iecirknis “*2015. gada iecirknis*”, kurā ieguves darbus veic SIA “*EM Tehnika*”, kuram D piekļaujas smilts – grants un smilts Atradnes iecirkņa “*2011. gada izpētes iecirknis*” daļa (3 ha platībā) un iecirkņa “*1992. gada un 1982. gada izpētes iecirknis*” daļa, kur ieguves darbus veic SIA “*Karjers serviss*”. D pusē izvietots smilts atradnes “*Mazakoti*” limita laukums, kurā ieguves darbus veiks privātpersona. Uz R no Darbības vietas atrodas atradne “*Kažoki – 2*”, kurā ieguves darbus veiks SIA “*Karjers serviss*”.
- 3.2.6. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto Darbības vietā derīgo izrakteņu ieguve līdz šim nav notikusi, tā ir līdzena, bet A daļā ir reljefa kritums. Iecirkņa teritorijas lielāko daļu (8,85 ha) aizņem lauksaimniecībā izmantojama zeme, bet A malā atrodas bijušas mājvietas drupas un aizaudzis piemājas augļu dārzs. Iepriekš veiktās saimnieciskās darbības rezultātā atsevišķās vietās atsedzas smilts-grants un smilts materiāls, bet pārsvarā teritoriju klāj augsnes slānis ar veģetāciju. Iecirkņa teritorijā un tās tiešā tuvumā nav meliorācijas objektu.
- 3.2.7. Derīgo izrakteņu ieguvi paredzēts veikt Dienesta izsniegtajā Derīgo izrakteņu ieguves limitā noteiktā limita laukuma robežās 12,012 ha platībā. No kopējiem Iecirknī esošajiem krājumiem Autoceļa 4-9 *Veckļavas – Aizas* aizsargjoslā atrodas 83 tūkst.m³ smilts un 6 tūkst.m³ smilts-grants materiāla, ko nav paredzēts izstrādāt. Vienlaikus tiek norādīts, ka ieguve šajā aizsargjoslā tiek paredzēta, taču plānotās darbības (derīgo izrakteņu ieguve, krautņu novietošana u.c.) iepriekš tiks saskaņotas ar aizsargjoslas pārvaldnieku un attiecīgi, ja ieguvei tiks uzlikti kādi ierobežojumi, tie tiks iestrādāti derīgo izrakteņu ieguves projektā⁷.

⁶ Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 454. punkts https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_4432 (skatīts 28.03.2022.).

⁷ Aizsargjoslās gar autoceļiem var veikt jebkurus būvniecības un derīgo izrakteņu ieguves darbus, kā arī grunts rakšanas un pārvietošanas darbus tikai ar autoceļa īpašnieka atļaujas (Aizsargjoslu likums 42. panta pirmās

- 3.2.8. Teritorijas ģeoloģisko griezumumu veido kvartāra nogulumu līdz ~30 m biezumā: augšnes auglīgā daļa (*eQ4*), morēnas nogulumu (*gQ3ltv*), kas veido *segkārtu*; glaciolimniskie (*lgQ3ltv*) smilšainie nogulumu, kā arī dažāda rupjuma smilts un smilts-grants maisījums ar oļiem un laukakmeņiem (*fQ3ltv*), kas kopā veido derīgo izrakteņu slāni. Zemāk iegul mālsmilts (*gQ3ltv*), kas veido derīgo izrakteņu slāņa paslāni⁸.
- 3.2.9. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) dabas datu pārvaldības sistēmā “*Ozols*”⁹ pieejamo informāciju, Darbības vieta neatrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā vai mikroliegumā, tai skaitā Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorijā (turpmāk – *Natura 2000*), kā arī nerobežojas ar tām. Tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija (*Natura 2000*) ir nacionālais parks “*Ķemeru nacionālais parks*”, kas atrodas A virzienā aptuveni 5,5 km attālumā. Netālu (~150 m) uz DA no iecirkņa teritorijas atrodas Eiropas Savienības aizsargājams biotops 7160* *Minerālvielām bagāti avoti un avotu purvi*.
- 3.2.10. Ņemot vērā, ka Darbības vieta atrodas 15 km rādiusā no lidostas “*Jurmala Airport*”, kas atbilstoši likuma “*Par aviāciju*” 41. panta 8. punktam ir teritorija, kurā objekti, kas veicina vai var veicināt putnu masveidīgu pulcēšanos, uzskatāmi par lidojumu drošumam potenciāli bīstamiem objektiem. Ziņojuma izstrādāšanas laikā veiktas konsultācijas ar SIA “*SKY PORT*” un valsts aģentūru “*Civilās aviācijas aģentūra*” (turpmāk – CAA) (Ziņojuma 4. un 5. pielikums). SIA “*SKY PORT*” norāda par Paredzētās darbības saskaņošanu ar CAA. CAA norāda, ka atbilstoši likuma “*Par aviāciju*” 41. panta nosacījumiem Paredzētajai darbībai ir jāsaņem tās atļauja. Vienlaikus CAA norāda, ka tās rīcībā esošā informācija liecina par zemu risku gaisa kuģu sadursmēm ar putniem lidlaukā “*Jurmala Airport*” un tādiem apstākļiem lidlauka apkārtnē, kas neizraisa ar putniem saistīta apdraudējuma problēmu. Līdz ar to secināms, ka rekultivācijas rezultātā jaunas ūdenstilpnes (ar dziļumu ~11-14m) ierīkošanai šādā attālumā lidlauka apkārtnē nav paredzama būtiska ietekme uz gaisa kuģu sadursmju ar putniem risku.
- 3.2.11. Darbības vietas un tai piegulošo teritoriju un tajās esošo biotopu, kā arī augu sugu izvērtējumu veikusi sertificēta eksperte Linda Uzule¹⁰ (turpmāk – Augu eksperts) sniedzot 2021. gada 12. maija atzinumu (Ziņojuma 7. pielikums). Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz plānotās darbības teritorijas un tuvākās apkārtnes ornitofaunu izvērtējumu veicis sertificēts eksperts – Kārlis Millers¹¹ (turpmāk – Ornitologs), 2021. gada 7. maijā sniedzot atzinumu KM/088 (Ziņojuma 8. pielikums). Izvērtējumu par Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz hidroģeoloģisko režīmu veikusi diplomēta hidroģeoloģe (turpmāk – Hidroģeologs) (Ziņojuma 6. pielikums).
- 3.2.12. Atbilstoši Teritorijas plānojumā sniegtajai informācijai un Ziņojuma autoru novērtējumam Paredzētās darbības teritorijā un tās tiešā tuvumā nav konstatētas ainaviski vai vizuāli vērtīgas teritorijas.
- 3.2.13. Saskaņā ar Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes uzturēto kultūras pieminekļu sarakstu¹², kā arī Teritorijas plānojumā sniegto informāciju, Darbības vietas teritorijā neatrodas aizsargājami valsts un vietējas nozīmes kultūras pieminekļi un to aizsargjoslas.

daļas 1. punkta c. apakšpunkts).

⁸ Ziņojuma 2.6. nodaļa.

⁹ <https://ozols.gov.lv/ozols/> (skatīts 28.03.2022.).

¹⁰ Specializācija “*stāvoši saldūdeņi, tekoši saldūdeņi, zālāji*” eksperta sertifikāts Nr. 097, (B - stāvoši saldūdeņi) derīgs līdz 29.05.2025., (B - tekoši saldūdeņi, zālāji) derīgs līdz 21.05.2026., specializācija “*meži un virsāji, purvi; sugu grupas: vaskulārie augi*” eksperta sertifikāts Nr. 138 derīgs līdz 26.04.2023.

¹¹ Specializācija “*putni*”, eksperta sertifikāts Nr. 052, derīgs līdz 06.03.2024.

¹² <https://is.mantojums.lv/> (skatīts 28.03.2022.).

- 3.2.14. Saskaņā ar LVĢMC tīmekļvietnē publiskoto Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistru¹³ Darbības vietas tuvumā neatrodas piesārņotas vai potenciāli piesārņotas vietas.

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Paredzētā darbība ietver derīgo izrakteņu ieguvī, izmantojot ekskavatoru un frontālo iekrāvēju, iegūtā materiāla sijāšanu-skalošanu un drupināšanu mobilās apstrādes iekārtās, tā uzglabāšanu Iecirkņa teritorijā un tālāku derīgā materiāla izvešanu ar pasūtītāja transportu. Skalošanai paredzētā ūdens sūkņa darbība tiks nodrošināta darbinot dīzeļdegvielas ģeneratoru.
- 3.3.2. Pirms ieguves darbu uzsākšanas iecirkņa teritorijas A daļa tiks attīrīta no kokiem un krūmiem. Visā iecirkņa platībā tiks noņemts augsnes slānis un segkārtā, novietojot to kaudzēs (valnī) gar pašvaldības Autoceļu 4-9 tā aizsargjoslā un gar Iecirkņa Z malu¹⁴. Novāktie krūmi tiks novietoti kopā ar augsni kompostēšanai krautnēs, ko vēlāk izmantos karjera rekultivācijai. Segkārtā tiks noņemta pakāpeniski pirms derīgā izrakteņa ieguves saskaņā ar karjera izstrādes projektu.
- 3.3.3. Iecirkņa izstrāde pēc augsnes virskārtas un segkārtas noņemšanas paredzēta sākot no A malas virzienā uz R. Tehnoloģiskais laukums paredzēts Iecirkņa R daļā. Karjera izstrādes beigu posmā tehnoloģiskā laukuma platība tiks samazināta, un karjera tehnika tiks izvietota R malā nogāžu ierīkošanai paredzētajā daļā. Ieguvī paredzēts veikt ar kausa ekskavatoru, tai skaitā arī zem gruntsūdens līmeņa, to nepazeminot (bez atsūkņēšanas). Iecirkņa izstrāde paredzēta divās kāplēs, kur 1. kāples augstums ~ 6 - 7 m, bet 2. kāples augstums (ieguve zem gruntsūdens līmeņa) ~ 12 – 13 m. Pēc 1. kāples izstrādes visā ieguvei paredzētajā laukumā tiks uzsākta 2. kāples izstrāde. Derīgo izrakteņu ieguve paredzēta zem gruntsūdens līmeņa vienā kāplē līdz atļautajam ieguves, t.i., akceptēto krājumu dziļumam, neveicot gruntsūdens līmeņa pazemināšanu. Kopējais derīgo izrakteņu ieguves dziļums 19,70 m no esošās zemes virsmas. Ieguves procesā paredzēts veidot pastāvīgas iegūtā derīgā materiāla krautnes.
- 3.3.4. Iegūtais derīgais izraktenis ar frontālo iekrāvēju tiks aizvests uz apstrādes laukumu, kur paredzēta iegūtā smilts-grants materiāla sijāšana-skalošana un drupināšana mobilā apstrādes iekārtās. Iegūtā derīgā izrakteņa skalošanai ūdeni plānots iegūt ar sūkni no ieguves vietas - 1. kāplē Iecirkņa A malā izveidotā padziļinājuma. No skalošanas iekārtas ūdens paštecē noplūdis karjerā izveidotā nosēddīķī (slēgtais aprites cikls). Smilts un grants tiks novietoti atsevišķās saražotās produkcijas krautnēs. Sagatavotais materiāls tiks uzglabāts tehnoloģiskajā laukumā. Plānots, ka vienlaicīgi uzglabājama daudzums nepārsniegs 5 250 t (3 krautnes). Ziņojumā norādīts, ka maksimālais krautnes augstums nepārsniegs 9 m.
- 3.3.5. Paredzēts, ka karjera tehnika atradīsies ieguves laukumā, bet pēc darba beigām – tehnoloģiskajā laukumā. Degviela teknikai tiks pievesta un uzpildīta ar speciālu sertificētu autotransportu. Degvielas uzpildi paredzēts veikt tehnoloģiskajā laukumā, un tās biežums būs atkarīgs no derīgo izrakteņu plānotā ieguves apjoma.
- 3.3.6. Attiecībā uz darbības organizāciju no Ziņojuma izriet:
- 3.3.6.1. Derīgos izrakteņus paredzēts iegūt 8 mēnešus gadā (bez sala periodā no 1. aprīļa līdz 30. novembrim), darba laikā no plkst. 7.00 līdz 17.00.
- 3.3.6.2. Gatavā materiāla izvešana no karjera tiks veikta pēc pieprasījuma ar pasūtītāja transportu. Tās transportēšanai no karjera izmantos kravas autotransportu ar vidējo

¹³ http://parissrv.lv/gmc.lv/#viewType=home_view .

¹⁴ Skatīt arī Ziņojuma 1.7. attēlu.

kravas ietilpību 13 m³ (12-15 m³ kravas tilpums). Vidējais kravas autotransporta reisu skaits paredzēts apmēram 20-23 reisi dienā¹⁵. Materiāla izvešanu paredzēts organizēt 8 mēnešu periodā darba dienās darba laikā no plkst. 7.00 līdz 17.00. Materiālu no Iecirkņa plānots izvest, izmantojot esošo ceļu infrastruktūru. Jaunu ceļu izbūve nav plānota.

- 3.3.6.3. No Ziņojumā sniegtās informācijas¹⁶ izriet, ka tehnoloģiskajā laukumā, apstrādājot Iecirknī iegūtos derīgos izrakteņus, sijātāju-skaloņu paredzēts izmantot 1 503 h gadā katru, bet drupinātāju – 396 h gadā¹⁷, dīzeļdegvielas ģeneratoru 1 503 h, savukārt Iecirkņa teritorijā ekskavatora un frontālā iekrāvēja darba laika fonds novērtēts kā 1 503 h gadā katram.
- 3.3.7. Iegūtā materiāla transportēšanai tiks izmantots Autoceļš 4-9, uz kuru tiks izveidota uzbrauktuve no Iecirknī izveidotā karjera ceļa. Pēc ~ 340 m D virzienā Autoceļš 4-9 krustojumā ar Autoceļu 4-20 pagriežas rietumu virzienā un pēc 1,38 km noslēdzas ar uzbrauktuvi uz Autoceļu P98. Posmā no Autoceļa A10 līdz Darbības vietai Autoceļš 4 - 9 nav izmantojams kravas transportam tā neatbilstošā ceļa seguma kvalitātes dēļ, tādēļ netiek plānota šī ceļa izmantošana derīgo izrakteņu materiāla transportēšanai no Darbības vietas.
- 3.3.8. Ziņojumā norādīts, ka Paredzētās darbības ietvaros jaunas infrastruktūras būvniecība nav nepieciešama. Darbinieku vajadzībām plānots novietot vagoniņu un pārvietojamo tualeti.
- 3.3.9. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, atkritumu apsaimniekošanu (sadzīves, bīstamie) paredzēts veikt saskaņā ar normatīvo aktu prasībām, nodot uzņēmumiem, kas nodrošina to apsaimniekošanu. Darbības vietā paredzēts nodrošināt sorbentu vai naftas produktu absorbējošus pakļājus iespējamai naftas produktu (izlijušās degvielas vai eļļas) savākšanai. Darbības vietā nav paredzēta degvielas uzglabāšana, kā arī izmantojamās tehnikas remonts.
- 3.3.10. Izstrādājot plānoto ieguves vidējo gada apjomu, smilts un smilts-grants ieguve Darbības vietā ilgs apmēram 52 gadus. Izstrādātās teritorijas rekultivācija tiks uzsākta pēc smilts un smilts-grants krājumu ieguves pabeigšanas apmēram 1-2 gadu laikā. Precīzs rekultivācijas laika grafiks tiks iekļauts derīgo izrakteņu ieguves projektā. Atbilstoši Ministru kabineta 2012. gada 21. augusta noteikumu Nr. 570 "*Derīgo izrakteņu ieguves kārtība*" (turpmāk – Noteikumi Nr. 570) 87. punktā noteiktajām prasībām derīgo izrakteņu ieguves teritorijas rekultivācijas veids tiks saskaņots ar Pašvaldību, izstrādājot derīgo izrakteņu ieguves projektu. Vienlaikus ņemot vērā to, ka derīgo izrakteņu ieguve tiks veikta arī zem gruntsūdens līmeņa, paredzēts ieguves vietu pēc pilnīgas izstrādes rekultivēt par ūdenstilpni 7 - 9 ha platībā, kuru būs iespējams izmantot rekreācijai vai, iespējams, zivju audzēšanai.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

- 3.4.1. Ziņojuma autori norādījuši, ka Paredzētai darbībai nav iespējama vietas un teritorijas alternatīva, jo derīgo izrakteņu ieguvei iespējams veikt tikai teritorijā, kurā ir akceptēti derīgā izrakteņa krājumi. Ziņojumā netiek izskatīta detalizēti derīgo izrakteņu ieguves tehnoloģiskās alternatīvas. Ierosinātās ieskatā derīgo izrakteņu ieguve, izmantojot zemessūcēju, ir mazāk produktīva, ekonomiski neizdevīgāka un resursu ietilpīgāka, jo

¹⁵ Paredzētās darbības trokšņa novērtējumā pieņemti 3 846 reisi (Ziņojuma 11. pielikums), savukārt gaisa kvalitātes novērtējumā - 3 841 reisi (Ziņojuma 10. pielikums). Skaitliskā atšķirība starp Ziņojuma 10. un 11. pielikumā norādīto reisu skaitu būtiski neietekmē Paredzētās darbības novērtējuma rezultātu.

¹⁶ Ziņojuma 1.10. nodaļa, 10., 11. pielikums.

¹⁷ Veicot Paredzētās darbības trokšņa novērtējumu (Ziņojuma 11. pielikums) un gaisa kvalitātes novērtējumu (Ziņojuma 10. pielikums) tiek pieņemts, ka drupinātājs tiks izmantots divus mēnešus gadā. Tādējādi Birojs pieņem, ka Ziņojuma 20. lpp. norādītie trīs mēneši ir pārrakstīšanās kļūda, kas neietekmē Ziņojumā vērtēto ietekmju būtību, jo citur Ziņojuma tekstā norādīts, ka drupinātāju paredzēts izmantot divus mēnešus gadā.

ieguves procesā tiek izmantota papildus tehnika, tādējādi radot papildus gaisa emisijas un trokšņa avotus. Savukārt derīgo izrakteņu ieguve ar gruntsūdens līmeņa pazemināšanu Ierosinātājas ieskatā neatbilst sabiedrības interesēm.

- 3.4.2. IVN ietvaros vērtētās alternatīvas saistītas ar iespējamo iegūtā materiāla transportēšanas ceļa variantu. Proti, Ziņojumā vērtēti divi alternatīvie varianti transportēšanas ceļa maršrutam (Ziņojuma 1.10. attēls):
- 3.4.2.1. 1. alternatīvā paredz iegūtā materiāla transportēšanu pa iekšējo karjera ceļu Iecirkņa teritorijā virzienā no tā A malas uz R malu, kur tas savienojas ar Autoceļu 4-9 un tālāk uz Autoceļu P98.
- 3.4.2.2. 2. alternatīvā paredz iegūtā materiāla transportēšanu no Iecirkņa A daļas pa pievedceļu caur esošiem Atradnes karjeriem D virzienā uz Autoceļu 4-20, un tālāk R virzienā pa Autoceļu 4-9 uz Autoceļu P98.
- 3.4.3. Ierosinātājas izvēlēto alternatīvu vērtējums un salīdzinājums veikts, pamatojoties uz Izstrādātājas izstrādātu novērtējuma sistēmu ballēs, vērtējot dažādus iespējamo ietekmju faktorus un kritērijus, īstenojot kādu no transportēšanas variantiem. Secināts, ka 1. transportēšanas maršruta alternatīva ir ar mazāko ietekmi uz vidi, iedzīvotājiem, satiksmes drošību un ir ekonomiski izdevīgāka nekā 2. alternatīva.
- 3.4.4. Apskatīta arī “0” alternatīva – situācija, ja Paredzētā darbība netiktu īstenota (pamatscenārijs). Konstatēts, ka, neīstenojot Paredzēto darbību, Iecirkņa teritorijas A daļa paliks kā degradēta teritorija. Kā jau Birojs Programmā ir norādījis¹⁸, tad *pamatscenārija novērtējums nav Paredzētās darbības alternatīvu novērtējums (to neaizstāj), bet veids, kā novērtēt, cik lielā mērā iemesls iespējamām negatīvām izmaiņām vides stāvoklī būtu tieši Paredzētā darbība.*
- 3.4.5. Kopumā secināms, ka Ziņojumā ir apzinātas arī derīgo izrakteņu ieguves tehnoloģiju alternatīvas, izvēloties ekonomiski izdevīgāku alternatīvu ar mazāku prognozējamo ietekmi uz vidi, tomēr šīs alternatīvas nav aprakstītas vienlīdz detlīzācijas pakāpē. Ziņojumā vienlīdz detalizētā pakāpē ir vērtēta transportēšanas alternatīvas.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Pārvaldes 2020. gada 20. oktobra Lēmums Nr. VE20SI0052 ar klāt pievienotajiem materiāliem (Biroja reģ. Nr. 5-01/1804).
- 4.2. Izstrādātājas 2021. gada 4. janvāra elektroniskā pasta vēstule “*publikacija*” ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/5).
- 4.3. Ierosinātājas pilnvarotās personas¹⁹ 2021. gada 6. janvāra iesniegums “*Par IVN programmas izsniegšanu*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/184).
- 4.4. Ierosinātājas pilnvarotās personas 2021. gada 6. janvāra elektroniskā pasta vēstule “*SIA Cērpji IVN programmas pieprasījums*” ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/31).
- 4.5. Izstrādātājas 2021. gada 18. janvāra elektroniskā pasta vēstule “*sākotnējās sabiedriskās apspriešanas protokols*” ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/115).
- 4.6. Izstrādātājas 2021. gada 21. janvāra elektroniskā pasta vēstule “*pārskats par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu*” ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/149).

¹⁸ Programmas IV nodaļas 2.1. punkts.

¹⁹ Ierosinātāja ar 2020. gada 25. septembra pilnvaru Nr.2020/1 pilnvaroja fizisku personu pārstāvēt un aizstāvēt Ierosinātājas intereses ikdienas saimnieciskajā darbībā, pārstāvēt Ierosinātāja intereses jautājumos, kas saistītas ar Īpašumu, tostarp Īpašumā veicamajām darbībām.

- 4.7. Fiziskas personas 2021. gada 22. janvāra iesniegums *“Par derīgo izrakteņu ieguvi Tukuma novada Slampes pagastā”* (Biroja reģ. Nr. 5-01/163).
- 4.8. Izstrādātājas 2021. gada 27. janvāra elektroniskā pasta vēstule *“informācija par sabiedrisko apspriešanu”* ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/197).
- 4.9. Ierosinātājas pilnvarotās personas 2021. gada 7. februāra iesniegums *“Par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu”* (Biroja reģ. Nr. 5-01/270).
- 4.10. Biroja 2021. gada 1. marta lēmums Nr. 5-02/4 *“Par sabiedrības līdzdalības tiesību iespējamu pārkāpumu SIA “Cērpji” paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējā sabiedriskajā apspriešanā”*.
- 4.11. Biroja 2021. gada 1. marta Programma Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam.
- 4.12. Izstrādātājas 2021. gada 28. jūlija elektroniskā pasta vēstule *“publikācija”* ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/1482).
- 4.13. Izstrādātājas 2021. gada 28. jūlija elektroniskā pasta vēstule *“IVN ziņojuma sabiedriskās apspriešanas protokols”* ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/1586).
- 4.14. Fiziskas personas 2021. gada 26. augusta iesniegums²⁰ *“Priekšlikumi par novērtējuma ziņojumu Cērpji”* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1627).
- 4.15. Dabas aizsardzības pārvaldes 2021. gada 31. augusta vēstule Nr. 4.9/4836/2021-N *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu derīgo izrakteņu ieguvei smilts-grants un smilts atradnēs “Kažoki” iecirknī “Cērpji””*.
- 4.16. Izstrādātājas 2021. gada 24. oktobra vēstule *“Par IVN ziņojuma iesniegšanu”* ar klāt pievienotajiem materiāliem (Biroja reģ. Nr. 5-01/1968).
- 4.17. Izstrādātājas 2021. gada 25. oktobra elektroniskā pasta vēstule *“FW: apkopojums par IVN ziņojuma sabiedrisko apspriešanu”* ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/1979).
- 4.18. Pārvaldes 2021. gada 24. novembra vēstule Nr. 2.3/4173/KU/2021 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu”*.
- 4.19. Dabas aizsardzības pārvaldes 2021. gada 29. novembra vēstule Nr. 4.9/6615/2021-N *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu derīgo izrakteņu ieguvei smilts-grants un smilts atradnes “Kažoki” iecirknī “Cērpji””*.
- 4.20. Pašvaldības 2021. gada 1. decembra vēstule Nr. TND/6-17.4/21/4597 *“Par priekšlikumu sniegšanu saistībā ar SIA “Cērpji” IVN ziņojumu”*.
- 4.21. Izstrādātājas 2022. gada 7. februāra vēstule *“Par IVN ziņojuma iesniegšanu”* ar klāt pievienotajiem materiāliem (Biroja reģ. Nr. 5-01/261).

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

Detalizēta informācija par Paredzētās darbības sabiedriskās apspriešanas gaitu un termiņiem ir publiskota Biroja tīmekļvietnē sadaļā *“Ietekmes uz vidi novērtējumu projekti”*: <https://www.vpvb.gov.lv/lv/ietekmes-uz-vidi-novertejumu-projekti>. Citu starpā minētajā vietnē publiskoti arī visi sabiedrisko apspriešanu paziņojumi, kuros norādīta informācija par apspriešanas periodiem, notikušajām sanāksmēm un priekšlikumu iesniegšanas termiņiem. Tālāk Birojs sniedz īsu sabiedrības līdzdalības procesa un apkopoto viedokļu un argumentu izklāstu.

²⁰ Vienas personas ar drošu elektronisku parakstu parakstīta pdf datne.

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Paredzētās darbības IVN sākotnējā sabiedriskā apspriešana (turpmāk – Sākotnējā apspriešana) norisinājās no 2020. gada 30. decembra līdz 2021. gada 23. janvārim. Paziņojums par Paredzēto darbību tika publicēts laikraksta “*Neatkarīgās Tukuma Ziņas*” 2020. gada 30. decembra numurā Nr. 102 (2940), ievietots tīmekļvietnēs www.marites.biz, www.tukums.lv un www.vpvpb.gov.lv. Atbilstoši Ierosinātās iesniegtajiem Sākotnējās apspriešanas materiāliem par Paredzēto darbību individuāli informēti tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Darbības vietu. Saskaņā ar likuma “*Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums*” 20. pantu un *Pārejas noteikumu* 3. punktu sanāksme tika organizēta neklātienēs formā.
- 5.1.2. Sākotnējās apspriešanas sanāksme neklātienēs formā (attālināti) notika no 2021. gada 11. janvāra plkst. 10.00 līdz 2021. gada 15. janvārim. Videoprezentācija bija pieejama tīmekļvietnēs www.marites.biz un www.tukums.lv. Tiešsaistes videokonference notika 2021. gada 14. janvārī no plkst. 10.00 līdz plkst. 11.03 platformā “*Google meet*”, pieejas saite tika publicēta tīmekļvietnē www.marites.biz un pašvaldības tīmekļvietnē www.tukums.lv. Interesenti varēja sūtīt jautājumus uz Ierosinātās pārstāvja e-pasta adresi marites55@inbox.lv. Atbilstoši Sākotnējās apspriešanas sanāksmes protokolam videokonferencē iesaistījās 6 dalībnieki. Sanāksmē galvenokārt tika uzdoti jautājumi par derīgo izrakteņu ieguves tehnoloģiju un iespējamo Paredzētās darbības ietekmi uz tuvumā esošajām akām, iespējamo hidroloģisko izpēti, teritorija rekultivāciju un ieguves darbu veicēja pieredzi
- 5.1.3. Sākotnējās apspriešanas ietvaros Birojs saņēma fiziskas personas iesniegumu, kurā sniegts viedoklis par Paredzēto darbību un izteikti iebildumi par apspriešanas organizēšanai norises gaitu. Atbilstoši Novērtējuma likuma 26. panta pirmās un otrās daļas nosacījumiem, Birojs, izvērtējot sūdzību par iespējamu sabiedrības tiesību uz informāciju vai līdzdalību IVN procesā pārkāpumu, un 2021. gada 1. martā pieņēma lēmumu Nr. 5–02/4. Birojs nekonstatēja, ka Paredzētās darbības Sākotnējās apspriešanas procesā būtu pārkāptas vai ignorētas normatīvajos aktos noteiktās sabiedrības tiesības uz informāciju, vai līdzdalību IVN procesā, kas citu starpā būtu par pamatu noteikt, ka veicama atkārtota sabiedriskā apspriešana.
- 5.1.4. Pamatojoties uz Ierosinātās pieteikumu un Sākotnējās apspriešanas rezultātiem, Birojs sagatavoja un 2021. gada 1. martā izsniedza Programmu.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:

- 5.2.1. Ziņojuma sabiedriskā apspriešana norisinājās no 2021. gada 28. jūlija līdz 2021. gada 26. augustam. Paziņojums par Paredzētās darbības Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikrakstā “*Neatkarīgās Tukuma Ziņas*” 2021. gada 27. jūlijā un ievietots tīmekļvietnēs www.cerpji.com, www.tukums.lv un www.vpvpb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams tīmekļvietnēs - www.cerpji.com un www.tukums.lv, kā arī klātienē Pašvaldības Slampes pagasta bibliotēkā (“*Kultūras pils*”, Slampe, Slampes pagasts, Tukuma novads, LV-3119) darba laikā.
- 5.2.2. Saskaņā ar ierobežojumiem kas noteikti *Covid – 19* infekcijas izplatības ierobežošanai, Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksme tika organizēta neklātienēs formā, attālināti²¹. Videoprezentācija bija pieejama tīmekļvietnēs www.cerpji.com un www.tukums.lv no 2021. gada 9. augusta plkst. 10.00 līdz 2021. gada 13. augustam.

²¹ Atbilstoši 2020. gada 5. jūnija likuma “*Covid-19 infekcijas pārvaldības likums*” 20. pantam, kas noteic kārtību, kādā neklātienēs formā (attālināti) organizējama vides normatīvajos aktos noteiktā publiskā apspriešana.

Tiešsaistes videokonference (neklātienas sanāksme) notika 11. augustā plkst. 10.00, izmantojot platformu "Google meet", pieejas saite tika publicēta tīmekļvietnē www.cerpji.com 2021. gada 11. augustā plkst. 9.30. Saskaņā ar sabiedriskās apspriešanas protokolu tajā piedalījās 5 dalībnieki. Sanāksmē galvenokārt tika uzdoti jautājumi par Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz gruntsūdens hidroloģisko režīmu, teritorijas rekultivāciju un iespējamo transporta intensitātes pieaugumu uz pašvaldības ceļiem, kurus paredzēts izmantot iegūtā derīgā materiāla transportēšanai no Darbības vietas. Ziņojuma sabiedriskajā apspriešanā piecas darba dienas (no 2021. gada 9. augusta līdz 2021. gada 13. augustam) bija iespēja uzdot jautājumus par IVN un saņemt atbildes ar elektroniskā pasta (marites55@inbox.lv) starpniecību. Minētajā laikā posmā netika saņemti jautājumi par IVN un Ziņojumu. IVN Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā Birojā tika saņemts fiziskas personas viedoklis par izstrādāto Ziņojumu.

- 5.2.3. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā Birojā tika saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes 2021. gada 31. augusta vēstule Nr. 4.9/4836/2021-N "*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu derīgo izrakteņu ieguvei smilts-grants un smilts atradnēs "Kažoki" iecirknī "Cērpji"*", kurā DAP kopumā atzinīgi novērtē izstrādāto Ziņojumu, vienlaikus lūdzot veikt precizējumus. Norādītie precizējumi saistīti ar Ziņojumā iekļautās informācijas par dabas vērtībām papildināšanu un precizēšanu, dabas ekspertu atzinumos norādīto ietekmes uz vidi mazinošo pasākumu iekļaušanu Ziņojumā, kā arī detalizētas hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā novērtējuma veikšanu.
- 5.2.4. Birojs saņemtos viedokļus nosūtīja Ierosinātājai un Izstrādātājai, norādot, ka tajā sniegtie viedokļi izvērtējami un iekļaujami Ziņojumā.

5.3. Sabiedrības informēšana un ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

- 5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2021. gada 24. oktobrī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts Pašvaldības, Ierosinātājas un Biroja tīmekļvietnēs (www.tukums.lv, www.cerpji.com un www.vpvb.gov.lv). Ziņojums bija pieejams Ierosinātājas tīmekļvietnē www.cerpji.com.
- 5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojs saņēma:
- 5.3.2.1. Pārvaldes 2021. gada 24. novembra vēstuli Nr.2.3/4173/KU/2021 "*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*", no kuras izriet, ka Pārvaldei nav priekšlikumu Ziņojuma papildināšanai, vienlaikus secinot, ka Ziņojums kopumā sagatavots atbilstoši Biroja Programmai.
- 5.3.2.2. DAP 2021. gada 29. novembra vēstuli Nr. 4.9/6615/2021-N "*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu derīgo izrakteņu ieguvei smilts-grants un smilts atradnēs "Kažoki" iecirknī "Cērpji"*", kurā DAP savas kompetences ietvaros atbalsta Paredzētās darbības īstenošanu, ievērojot visus Ziņojuma 7. nodaļas "*Inženiertehniskie/organizatoriskie pasākumi negatīvo ietekmju novēršanai vai samazināšanai*" 4. punktā iekļautos pasākumus un īstenojot 8. nodaļā "*Monitorings (Vides kvalitātes un siltumnīcefekta gāzu apjoma novērtēšanai)*" rekomendēto Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamo biotopu 7220* Avoti, kas izgulsnē avotkaļķus un 7160 Minerālvielām bagāti avoti un avotu purvi monitoringu.
- 5.3.2.3. Pašvaldības 2021. gada 1. decembra vēstuli Nr. TND/6-17.4/21/4597 "*Par priekšlikumu sniegšanu saistībā ar SLA "Cērpji" IVN ziņojumu*". Pašvaldība norāda, ka Paredzētā darbība atbilst Teritorijas plānojumam un pašvaldībai nav iebildumu, ja tiek ievēroti visi iecerei saistošie spēkā esošie normatīvie akti.

- 5.3.3. Pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu, Birojs ar 2021. gada 30. novembra vēstuli Nr. 5 – 01/1046 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*” Izstrādātājam lūdza sniegt papildus informāciju un vērtējumu vēstulē norādītiem Biroja komentāriem un saņemtajiem institūciju viedokļiem.

5.4. Sabiedrības informēšana par papildināto Ziņojumu:

- 5.4.1. Papildinātais Ziņojums Birojā tika iesniegta 2022. gada 7. februārī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts Pašvaldības, Izstrādātājas un Biroja tīmekļvietnēs (www.tukums.lv, www.cerpji.com un www.vpvpb.gov.lv). Papildinātais Ziņojums bija pieejams Ierosinātājas tīmekļvietnē www.cerpji.com.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. IVN ietvaros Ziņojuma autori ir novērtējuši iespējamās ietekmes uz vidi saistībā ar Paredzēto darbību, tajā skaitā ietekmes, kas izriet no derīgo izrakteņu ieguves un transportēšanas. Ņemot vērā, ka Paredzēto darbību plānots veikt Atradnē, kuras ietekmes zonā atrodas arī vairākas citas aktīvas/ neaktīvas derīgo izrakteņu ieguves vietas, sagaidāmās ietekmes vērtētas kopsakarā ar šīm darbībām. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros gan atsevišķi, gan summāri vērtētas Paredzētās darbības ietekmes uz gaisa kvalitāti, hidroloģiskajiem un hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, kā arī ietekme uz dabas vērtībām, bioloģisko daudzveidību, ainavu u.c. ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes.
- 6.2. Izvērtējis Ziņojumā veikto ietekmju novērtējumu, Birojs secina, ka būtiskākās ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes, ņemot vērā Paredzētās darbības specifiku, plānotos risinājumus un atrašanās vietu, ir gaisa piesārņojošo vielu un trokšņa emisijas (galvenokārt no iegūtā materiāla transportēšanas). Atzīstams, ka Paredzētās darbības rezultātā tiks pārmainīts līdzšinējais teritorijas izmantošanas veids (dabiskā veģetācija), ilgtermiņā tiks ietekmēta ainava. Tāpat, – lai arī nav plānota gruntsūdens līmeņa papildus pazemināšana ar atsūkņēšanu un novadīšanu ārpus Darbības vietas, – derīgo izrakteņu ieguve zem gruntsūdens līmeņa var būt saistīta ar lokālām hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņām. Vispusīgi izvērtējis Ziņojumu un saistīto IVN dokumentāciju, tajā skaitā institūciju un ekspertu atsauksmes par Ziņojumu, kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē šādus ar Paredzētās darbības realizāciju saistītos ietekmes uz vidi aspektus:
- 6.2.1. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp transportēšanas ietekmes.
- 6.2.2. Troksnis un tā izplatība, tostarp transportēšanas ietekmes.
- 6.2.3. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognoze un ar nosusināšanas darbiem saistītās ietekmes.
- 6.2.4. Ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību, *Natura 2000* teritoriju un ainavu.
- 6.3. Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi, Birojs secina:**
- 6.3.1. **Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp transportēšanas ietekmes.**
- 6.3.1.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros veikta Paredzētās darbības un ar tās nodrošināšanu saistīto darbību iespējamo ietekmju radīto gaisu piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana un veikts sagaidāmās ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums. Prognozējamo emisiju apjoms definētajiem emisiju avotiem novērtēts, ņemot vērā to raksturojumu (raksturīgie emisiju faktori, Darbības vietas raksturs un Paredzēto darbību raksturojošie faktori – tehnikas vienību skaits, darbības ilgums, ieguves, apstrādes, uzglabāšanas un izvešanas apjomi, ceļu garums u.c.). Tā kā gan Atradnē,

gan citās ietekmes zonā esošajās atradnēs jau iegūst vai paredzēts iegūt derīgos izrakteņus, prognozējot sagaidāmās gaisa kvalitātes izmaiņas, ņemta vērā arī esošo un citu teritorijā plānoto darbību radītās ietekme uz gaisa kvalitāti, novērtējumā izmantojot tādus pašus raksturlielums, kā vērtējot Paredzēto darbību.

- 6.3.1.2. Saskaņā ar Ziņojumu, īstenojot Paredzēto darbību, galvenie identificētie tehnoloģiskie procesi, kurus veicot tiks radītas gaisu piesārņojošo vielu emisijas, ir – augsnes virskārtas noņemšana un pārvietošana; derīgā materiāla ieguve ar ekskavatoru; derīgā materiāla pārkraušanas ar frontālo iekrāvēju; iegūtā materiāla pagaidu krautņu izveidošana (pirms un pēc apstrādes) un pārvietošana pa tehnoloģisko līniju; materiāla apstrāde (drupināšana); gatavā materiāla uzglabāšana krautnēs, iekraušana kravas automašīnās; materiāla transportēšana no ieguves vietas līdz tehnoloģiskajam laukumam un izvešana. No gaisa kvalitātes novērtējumā sniegtās informācijas izriet, ka Paredzētās darbības nodrošināšanai karjerā vienlaikus atradīsies un periodiski darbosies piecas tehnikas vienības – ekskavators, frontālais iekrāvējs, sijātājs/skalotājs, drupinātājs un sūknis (dīzeļdzinēja ģenerators). Iegūtā materiāla apstrāde un uzglabāšana tiks veikta tehnoloģiskajā laukumā. Savukārt gatavā materiāla izvešanas nodrošināšanai tiks izmantotas kravas automašīnas.
- 6.3.1.3. Gaisa kvalitātes novērtējumu IVN ietvaros sagatavojusi SIA “*Vides eksperti*” (reģ. Nr. 40003820612), ņemot vērā gan LVĢMC sniegto informāciju par esošo gaisa piesārņojumu līmeni (Ziņojuma 9. pielikums 2021. gada 21. aprīļa vēstule Nr. 4-6/591 “*Gaisu piesārņojošo vielu izkliedes aprēķins*”) Darbības vietas apkārtnē, gan arī aprēķinu ceļā iegūtās gaisu piesārņojošo vielu emisijas no esošām un Paredzētās darbības.
- 6.3.1.4. Ziņojumā iekļautajā gaisa kvalitātes novērtējumā norādīts, ka materiāla ieguve, uzglabāšana un transportēšana plānota ~ 8 mēnešus gadā, bet iegūtā materiāla apstrāde (drupināšana) plānota ~ 2 mēnešus gadā, savukārt sijāšana-skalošana plānota ~ 8 mēnešus gadā. Iegūtā materiāla skalošanas nodrošināšanai paredzētais sūknis darbosies ~ 8 mēnešus gadā. Aprēķinos pieņemts, ka gan ieguves darbi, gan gatavā materiāla izvešana plānotajā periodā notiek 5 dienas nedēļā (darba dienās, darba laikā no plkst. 7:30 līdz 17:00)²². Ekskavatora, sijāšanas-skalošanas iekārtas un sūkņa (dīzeļdzinēja ģeneratora) un transportēšanā iesaistīto tehnikas vienību darba laika fonds katrai atsevišķi pieņemts 1 503 h/a. Savukārt, drupinātāja darba laika fonds ir 396 h/a. Saskaņā ar gaisa kvalitātes novērtējumu iegūto materiālu pagaidu krautnēs paredzēts uzglabāt visu gadu, proti, pieņemts, ka 8 760 h/a.
- 6.3.1.5. Atbilstoši gaisa kvalitātes novērtējumā sniegtajai informācijai aprēķinos pieņemts, ka augsnes virskārta, kuru pirms ieguves darbiem paredzēts nostumt, veidojot pagaidu uzglabāšanas krautnes, veidos 36 036 m³ jeb 87 500 t, bet, raksturojot derīgo izrakteņu ieguves procesu un gatavā materiāla izvešanu, pieņemts plānotais vidējais ieguves apjoms gadā – 50 000 m³ jeb 87 500 t. Materiāla apjoms, no kura paredzēts veidot pagaidu krautnes pirms un pēc apstrādes, kā arī pārvietot pa tehnoloģisko līniju, kopumā sastādīs 262 500 t/a, bet materiāla daudzumam, kas tiks apstrādāts drupinātājā, aprēķinos pieņemta nelabvēlīgākā situācija, kad viss gadā iegūt plānotais materiāls tiek arī drupināts, proti, 5 000 m³ jeb 8 750 t. Prognozēts, ka uzglabāšanai sagatavotā materiāla daudzums tehnoloģiskajā laukumā nepārsnies 5 250 t.
- 6.3.1.6. Prognozējot transportēšanas radīto ietekmi uz gaisa kvalitāti, ņemta vērā tehnikas pārvietošanās pa karjera iekšējiem ceļiem un iegūtā materiāla izvešana, tajā skaitā

²² Vērtējot Ziņojuma 10. pielikuma D pielikumā iekļautās datnes variācijas.pdf, kurās norādīti Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinos pieņemtie emisijas laiki gada/mēneša un dienas griezumā, konstatējams, ka ieguves darbi un gatavā materiāla izvešana laika periodā no plkst. 7:30 līdz 17:00.

vērtējot divas dažādas transportēšanas ceļu alternatīvas, kuru maršrutu apraksti sniegti šī atzinuma 3.4. punktā. Tādejādi ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums veikts divām dažādām situācijām. Raksturojot pārvietošanos no ieguves vietas līdz tehnoloģiskajam laukumam, pieņemts, ka to nodrošina frontālais iekrāvējs (kausa tilpums 3,5 m³), kas ieguves sezonas laikā veic līdz 14 286 reisiem, nobraucot ~ 9 286 km (vienā reisā veicot 0,65 km, proti, 0,325 km turp, 0,325 km atpakaļ, pieņemot lielāko attālumu no ieguves vietas līdz tehnoloģiskajam laukumam). Raksturojot gatavā materiāla transportēšanu, pieņemts, ka to nodrošinās kravas automašīnas ar kravnesību diapazonā no 16 – 32 t (ietilpība 13 m³), gada laikā plānots veikt 3 841 reisu (līdz 23 reisiem). Novērtēts, ka attiecīgi 1. alternatīvas realizācijas gadījumā tiks veikti 16 371,34 km un attiecīgi 2. alternatīvas realizācijas gadījumā - 18 903,06 km.

- 6.3.1.7. Saskaņā ar gaisa kvalitātes novērtējumā sniegto informāciju daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} emisijas aprēķinātas no darbībām, kas saistītas ar teritorijas sagatavošanu ieguvei, derīgo izrakteņu ieguves un apstrādes procesiem, iegūtā materiāla pagaidu uzglabāšanas un pārkraušanas, gatavā materiāla uzglabāšanas un iekraušanas transportēšanai, kā arī no transporta pārvietošanās pa karjera iekšējiem un piebraucamiem ceļiem ar grants segumu. Savukārt no derīgo izrakteņu ieguvē un pārstrādē izmantojamās tehnikas un autotransporta aprēķinātas oglekļa oksīda, slāpekļa oksīdu, gaistošo organisko savienojumu, sēra dioksīda, daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} emisijas.
- 6.3.1.8. Esošā piesārņojuma līmeņa raksturošanai izmantoti LVĢMC sniegtie dati par esošo piesārņojuma līmeni, kur iekļauti gan stacionārie piesārņojuma avoti (datu bāze “2-Gaiss”), gan mobilie piesārņojuma avoti (transporta plūsmu intensitātes mērījumu dati) un aprēķinu ceļā iegūtie dati par esošo darbību šādos Atradnes iecirkņos “2015. gada iecirknis”, “2011.g. iecirknis” un “1992. gada un 1982. gada izpētes iecirknis (2. laukums)” un atradnē “Mazakoti”, ņemot vērā esošo darbību raksturojošos procesus, tajā skaitā ieguves veidu un apjomus, darba laiku un iegūtā materiāla transportēšanu. Summārā piesārņojuma koncentrācija aprēķināta, ņemot vērā LVĢMC sniegtos datus par fona piesārņojumu un aprēķinātās gaisu piesārņojošo vielu koncentrācijas no esošās un plānotās darbības (derīgo izrakteņu ieguves, apstrādes un transportēšanas) citās ieguves vietās Darbības vietas ietekmes zonā (kas raksturo esošo (fona) situāciju, uzsākot Paredzēto darbību), kā arī prognozētās gaisu piesārņojošo vielu koncentrācijas no Paredzētās darbības. Tādejādi saskaņā ar Ziņojumā norādīto, aprēķinot summārās piesārņojuma koncentrācijas, esošās (fona) situācijas raksturošanai ņemtas vērā ar derīgo izrakteņu ieguvi un transportēšanu saistītās darbības Atradnes iecirkņos “2015. gada iecirknis”, “2011.g. iecirknis” un “1992. gada un 1982. gada izpētes iecirknis (2. laukums)” un atradnē “Mazakoti”, kā arī Iecirknī un atradnē “Kažoki-2”²³. Saskaņā ar gaisa kvalitātes novērtējumā norādīto, atbilstoši Ministru kabineta 2013. gada 2. aprīļa noteikumu Nr. 182 “Noteikumi par stacionāro piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi” (turpmāk – Noteikumi Nr. 182) 34.1. punktam²⁴ esošā un summārā piesārņojuma grafiskais attēlojums sagatavots daļiņām PM₁₀ un PM_{2,5} (Ziņojuma 10. pielikuma C pielikums).
- 6.3.1.9. Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķināšanai izmatots modelis “AERMOD” (licences Nr. AER0010373, licence bez termiņa), kura izmantošana atbilstoši Ziņojumā norādītajam ir saskaņota ar Dienestu. Aprēķinos ņemti vērā dati par emisijas avotu fizikālajiem parametriem, emisiju apjomiem un avotu darbības dinamiku, kā arī

²³ Saskaņā ar Ziņojumā norādīto atradnes “Kažoki-2” teritorijā tuvāko gadu laikā plānots uzsākt ieguvi 3,6 ha platībā.

²⁴ Noteikumu Nr. 182 34.1. noteic “(...) Ja maksimālā aprēķinātā piesārņojošās vielas summārā koncentrācija ārpus darba vides nepārsniedz 40 % no gaisa kvalitātes normatīva vai vadlīnijās noteiktā robežlieluma vai mērķlieluma, izkliedes aprēķina rezultātu attēlot grafiskā formā nav nepieciešams. (...)”.

meteoroloģiskie rādītāji (Stendes novērojumu stacijas 2020. gada secīgi stundas dati). Gaisa kvalitātes novērtējums veikts 2 m augstumā, bet modelēšanā izmatotais aprēķina solis ir 50 m.

- 6.3.1.10. Novērtējot iegūtos piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanas rezultātus attiecībā pret Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumos Nr. 1290 "*Noteikumi par gaisa kvalitāti*" (turpmāk – Noteikumi Nr. 1290) ietvertajiem normatīviem, secināms, ka Paredzētās darbības ietekmes zonā ārpus darba vides (neatkarīgi no vērtētās alternatīvas) to pārsniegumi netiek prognozēti nevienai no piesārņojošām vielām (Ziņojuma 3.4. un 3.5. tabula). Arī Iecirknim tuvāko dzīvojamo māju teritorijās, piesārņojošo vielas koncentrācijas prognozētas būtiski zemākas par normatīvu.
- 6.3.1.11. Ņemot vērā Paredzētās darbības specifiku – smilts un smilts-grants ieguvu atklātā karjerā, un iegūtā materiāla apstrādi, kā arī transportēšanas maršruta pievedceļus, kas vērtēto alternatīvu gadījumā ir ar grants segumu, Paredzētās darbības rezultātā vienas no būtiskākajām ietekmēm uz gaisa kvalitāti būs daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} emisijas (Ziņojuma 3.4. - 3.5. tabula). Maksimālā summārā vērtība ārpus Darbības vietas daļiņu PM_{2,5} gada vidējai koncentrācijai abu vērtēto alternatīvu situācijās prognozētas samērā augstas – 54 % (10,72 un 10,83 µg/m³) no normatīva. Savukārt daļiņu PM₁₀ maksimālās summārās koncentrācijas ārpus Iecirkņa prognozētas 51 % (20,28 µg/m³ un 20,55 µg/m³) no normatīva, bet daļiņu PM₁₀ diennakts koncentrācijas – 55 % (27,31 µg/m³ un 27,44 µg/m³) no normatīva. Visas minētās piesārņojuma ar daļiņām koncentrācijas visos vērtētajos Paredzētās darbības alternatīvu scenārijos tiek prognozētas uz Z no Darbības vietas, pie tās robežas. Teritorija uz Z no Iecirkņa ir neapdzīvota, daļēji lauksaimniecībā izmantojama zeme (pie Autoceļa 4-9) un daļēji klāta ar mežu, tās tiešā tuvumā nav dzīvojamo māju. Citām gaisu piesārņojošajām vielām piesārņojuma koncentrācijas attiecība pret gaisa kvalitātes normatīvu noteiktas zemākas (Ziņojuma 3.4. un 3.5. tabula). Augstākā no tām prognozēta slāpekļa dioksīda stundas koncentrācijai abām alternatīvām, maksimāli sasniedzot 14 % (attiecīgi 27,62 µg/m³ un 28,37 µg/m³) no normatīva.
- 6.3.1.12. Analizējot Ziņojumā modelēto esošo gaisa piesārņojumu pirms Paredzētās darbības uzsākšanas (Ziņojuma 3.6., 3.9. un 3.12. attēls), secināms, ka daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} gada vidējo koncentrāciju maksimālās koncentrācijas un daļiņu PM₁₀ diennakts augstākās koncentrācija ir aprēķinātas Atradnes iecirkņa "*2015. gada iecirknis*" ZA daļā, kur izvietots attiecīgās ieguves vietas tehnoloģiskais laukums un gatavā materiāla uzglabāšanas laukums. Savukārt, vērtējot aprēķinātās putekļu daļiņu maksimālās koncentrāciju esošajā situācijā ārpus darba vides, secināms, ka to koncentrācijas ir robežās no ~ 41 - 51 % no gaisa kvalitātes normatīva (Ziņojuma 3.3. tabula) un tās aprēķinātas teritorijā uz D no atradnes "*Mazakoti*", pie tās robežas.
- 6.3.1.13. Ziņojumā novērtēta arī Paredzētās darbības ietekme uz gaisa kvalitāti nelabvēlīgos meteoroloģiskos apstākļos. Noteiktas maksimālās piesārņojošo vielu stundas koncentrācijas, un, ņemot vērā Stendes novērojumu stacijas datus. Iegūtie rezultāti apkopoti Ziņojuma 3.6. tabulā. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto vērtējumu aprēķinātās maksimālās paaugstinātās piesārņojošo vielu koncentrācijas nelabvēlīgos meteoroloģiskajos apstākļos būs īslaicīgas un saistītas ar īpašu apstākļu veidošanos, piemēram, ilgstošs sausuma periods, lēns vēja ātrums, zems sajaukšanās augstums, kas nesekmē piesārņojošo vielu izkliedi atmosfērā.
- 6.3.1.14. Vienlaikus Birojs atzīmē, ka, vērtējot Paredzēto darbību, Ziņojumā nav vērtēta iespējamā kopējā ietekme uz gaisa kvalitāti un trokšņa līmeņa novērtējumu, ko papildus varētu radīt Darbības vietas tuvumā esošās smilts un smilts-grants atradnes "*Efejas*", "*Bārbeles*", "*Dižskabārži*", "*Skabārži*", kas atrodas D virzienā no Darbības vietas. Birojs, vērtējot šo apstākli, ņem vērā, ka paredzēto ieguves darbu

realizācijai iepriekš minētajās atradnēs veikts IVN, izstrādājot ziņojumus, par kuriem Birojs ir sniedzis atzinumus²⁵. Izvērtējot veiktos IVN, Birojs secina, ka gatavā materiāla transportēšanai no ieguves vietām tiek izmantots servitūta ceļš “Pičas - Akoti”, kas pieslēdzas pašvaldības autoceļam 4-14 “Pičas-Zvaigznītes” (turpmāk – Autoceļš 4-14) ar grants segumu un tālāk Autoceļam P98²⁶. Savukārt Ierosinātāja plāno izmantot citu ceļu – Autoceļu 4-9, kas tālāk pieslēdzas Autoceļam P98. Secināms, ka iegūtā materiāla transportēšana, neradīs kumulatīvas ietekmes uz vienu un to pašu teritoriju, jo tiek izmantoti dažādi derīgā materiāla transportēšanas maršruti. Vērtējot arī IVN ietvaros veikto gaisa kvalitātes novērtējumu (Atzinumā Nr. 11), konstatējams, ka *modelēšanas rezultātā secināts, ka visu vērtēto atradņu darbības rezultātā summārais piesārņojums nevienai no piesārņojošām vielām (CO, NO₂, daļiņas PM₁₀ un PM_{2,5}) nepārsniegs robežlielumus cilvēku veselības aizsardzībai, kas noteikti Noteikumos Nr. 1290. Vērtējot aprēķinu rezultātus secināts, ka pēc darbības uzsākšanas atsevišķās vietās piesārņojošo vielu koncentrācijas paaugstināsies, tomēr nepārsniegs un arī nepietuvosies Noteikumos Nr. 1290 noteiktajām robežvērtībām²⁷*. Ņemot vērā minēto, kā arī to, ka, vērtējot Paredzēto darbību, tiek konstatēts, ka daļiņu PM_{2,5} gada vidējā koncentrācija, kā arī daļiņu PM₁₀ diennakts koncentrācija un maksimālā summārās koncentrācijas ārpus Darbības vietas abos alternatīvu scenārijos tiek prognozētas uz Z no Paredzētās darbības, t.i. pretējā pusē no teritorijas, kur izvietotas atradnes “Efejas”, “Bārbeles”, “Dižskabārži”, “Skabārži”, un nepārsniedz Noteikumos Nr. 1290 noteiktās robežvērtības (šī Atzinuma 6.3.1.11. punkts), nav paredzama būtiska negatīva savstarpēja ietekme uz gaisa kvalitāti.

- 6.3.1.15. Balstoties uz veikto Paredzētās darbības novērtējumu, Ziņojuma 7. nodaļas 1. punktā norādīti inženiertehniskie un organizatoriskie pasākumi, lai mazinātu tās ietekmi uz gaisa kvalitāti.
- 6.3.1.16. Novērtējis Ziņojumā ietverto informāciju, Birojs var pievienoties Ziņojuma autoru secinājumiem, ka izstrādātais novērtējums šobrīd ļauj secināt, ka ar Paredzēto darbību ir sagaidāmas emisijas gaisā, tomēr Ziņojumā ietvertie emisiju aprēķini un to izklīdes modelēšana par esošo un plānoto darbību Darbības vietas apkārtnē esošajās ieguves vietās norāda, ka būtiskas ietekmes varbūtība piesārņojošo vielu kontekstā normālos darba režīma apstākļos nav prognozējama, nozīmīga piesārņojuma izplatība ārpus ieguves vietu robežām ir maz varbūtīga un nav sagaidāms, ka ar Paredzētās darbības realizāciju varētu tikt pārsniegtas Noteikumos Nr. 1290 noteiktās robežvērtības un mērķlielumi, kas varētu nelabvēlīgi ietekmēt cilvēka veselības aizsardzību. Līdz ar to nav pamata secinājumam, ka Paredzētā darbība varētu radīt būtisku ietekmi, ja tiek ievēroti Ziņojumā paredzētie un novērtētie risinājumi Paredzētās darbības realizācijas apjomam un laikam, tajā skaitā dienā plānotais vidējais transportēšanas reisu skaits. Gadījumā, ja kādu apstākļu rezultātā, tajā skaitā ņemot vērā laika apstākļus un pieprasījumu, tiktu konstatēti priekšnoteikumi būtiski atšķirīgam Paredzētās darbības realizācijas periodam, kas būtiski pārsniedz Ziņojumā novērtēto, jāveic izmaiņu

²⁵ 2006. gada 5. oktobrī - atzinumu Nr. 10 par grants - smilts ieguves zemes īpašumā “Efejas” Slampes pagastā ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu (Atzinums pieejams: <https://www.vpvp.gov.lv/lv/ietekmes-uz-vidi-novertejumu-projekti/derigo-izraktenu-grants-smilts-ieguve-slampes-pagasta>), 2011. gada 9. augustā - atzinumu Nr. 9 par smilts – grants un smilts ieguves derīgo izrakteņu atradnē “Bārbeles” Tukuma novada Slampes pagastā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu (Atzinums pieejams: <https://www.vpvp.gov.lv/lv/ietekmes-uz-vidi-novertejumu-projekti/smilts-grants-un-smilts-ieguve-atradne-barbeles>.) un 2017. gada 12. maijā - atzinumu Nr. 11 par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu plānotai smilts - grants un smilts ieguves paplašināšanai atradnē “Skabārži” un ieguvei atradnē “Dižskabārži” Tukuma novada Slampes pagastā (Atzinums Nr. 11) (Atzinums pieejams: <https://www.vpvp.gov.lv/lv/ietekmes-uz-vidi-novertejumu-projekti/smilts-grants-un-smilts-ieguve-tukuma-novada-slampes-pagasta>).

²⁶ Saskaņā ar Atzinumu Nr. 11.

²⁷ Atzinuma Nr. 11 6.5.1.9. punkts.

novērtējums, izsverot izmaiņas arī attiecībā uz citiem ietekmju veidiem (ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.² panta pirmās daļas 3. punkta “c” apakšpunktu).

6.3.1.17. **Lemjot par nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs uzsver, ka normatīvajos aktos noteikto prasību, tajā skaitā gaisa kvalitātes normatīvu ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātājai saistoša. Citādā veidā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Novērtējuma likuma 24. panta pirmās daļas 2. punkts noteic, ka Ierosinātāja ir arī atbildīga par Ziņojumā ietverto risinājumu, tai skaitā tādu, kas paredzēti ietekmes novēršanai un samazināšanai, īstenošanu. Tādēļ Birojs atzīst par nepieciešamu saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu darbu veikšanai norādīt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība iespējama vai nav pieļaujama:**

- a) Jānodrošina visu Ziņojumā norādīto vai līdzvērtīgu risinājumu Paredzētās darbības realizācijai iekļaušana derīgo izrakteņu ieguves projektā un to izpilde. Jānodrošina risinājumi, kas sasniedz ne būtiski sliktāku gaisa kvalitātes līmeni, kādu tā ar Paredzēto darbību Ziņojumā ir apņēmusies sasniegt. Ja turpmākajās Paredzētās darbības projektēšanas un realizācijas stadijās tiek izskatīti citi ieguves, apjoma, laika u.c. risinājumi, kas būtiski atšķiras no Ziņojumā novērtētā, veicams šādu izmaiņu būtiskumu novērtējums, lemjot par ietekmes sākotnējā izvērtējuma nepieciešamību Novērtējuma likuma paredzētajā kārtībā.
- b) Smilts – grants un smilts ieguve Darbības vietā veicama secīgi, nodrošinot, ka vienlaikus tā netiek veikta vairākos Darbības vietas ieguves blokos un būtiski nepārsniedz Ziņojumā vērtēto maksimālo ieguves un transportēšanas apjomu gadā (50 000 m³ smilts – grants un smilts) un plānotos materiāla apstrādes un transportēšanas risinājumus un apjomus.
- c) Lai samazinātu putekļu emisijas, sausā laika periodā jāizvērtē nepieciešamība un, kur atbilstoši, jānodrošina Iecirkņa iekšējo ceļu un pievadceļa (Autoceļa 4 -9) mitrināšana/ laistīšana, kā arī citu ar ieguves darbiem saistītu vietu (tehnoloģiskā laukuma, iegūtā materiāla uzglabāšanas krautņu) mitrināšana/ laistīšana.

6.3.2. Troksnis un tā izplatība, tostarp transportēšanas ietekmes.

6.3.2.1. Paredzētās darbības ietvaros ir plānota smilts – grants un smilts ieguve, kas saistīta gan ar karjera tehnikas lietojumu, gan derīgā materiāla transportēšanu. Kā viens no būtiskākajiem ar derīgo izrakteņu ieguvi un transportēšanu saistītajiem ietekmju aspektiem atzīstams trokšņa piesārņojums, kas var būt traucējošs un ietekmju ziņā kļūt būtisks un nozīmīgs, ja Darbības vietas tuvumā ir pret piesārņojumu jutīgi objekti, tajā skaitā pastāvīgas cilvēku uzturēšanās vietas, mājokļi, individuālās dzīvojamās mājas un viensētas. Konkrētajā gadījumā individuālās dzīvojamās mājas atrodas transportēšanas maršruta tiešā tuvumā, kā rezultātā secināms, ka gatavā materiāla transportēšana ir nozīmīgākais ar trokšņa ietekmi saistītais aspekts.

6.3.2.2. Trokšņa ietekmes novērtējumu IVN ietvaros sagatavojusi SIA “*Estonian, Latvian & Lithuanian Environment*” (ELLE) pēc Izstrādātājas pasūtījuma. Trokšņa rādītāju novērtēšanai un modelēšanai izmantota Wölfel Meßsystem Software GmbH+Co K.G izstrādātā trokšņa prognozēšanas un kartēšanas programmatūra IMMI 2019-2 (Licences numurs S72/317). Ar IMMI 2020-1 programmu iespējams aprēķināt trokšņa rādītājus atbilstoši vides trokšņa novērtēšanas metodēm, kas noteiktas Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 “*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 16). Autotransporta radītais troksnis

novērtēts, izmantojot Francijā izstrādāto aprēķina metodi “NMPB-Routes-96 (SETRA-CERT ULCPC-CSTB)”. Paredzētās darbības radītā trokšņa novērtēšana tika veikta, izmantojot Noteikumu Nr. 16 5. pielikuma 2.1. sadaļā “Vispārīgi noteikumi – ceļu satiksmes, sliežu ceļu un rūpnieciskais troksnis”, 2.4. sadaļā “Rūpnieciskais troksnis”, 2.5. sadaļā “Aprēķins: trokšņa izplatīšanās no ceļu satiksmes, sliežu ceļu satiksmes un rūpnieciskajiem avotiem” norādītās metodes.

- 6.3.2.3. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto, trokšņa modelēšana veikta esošai situācijai bez Paredzētās darbības un atradnes “Kažoki-2”, trokšņa vērtējums tuvējā apkārtnē ar jau esošajiem trokšņa avotiem, apkārtējo esošo satiksmi un esošo karjeru darbību un situācijās, ar Paredzēto darbību un ieguvī atradnes “Kažoki-2” teritorijā. Trokšņa novērtējumā vērtētas divas situācijas attiecībā uz gatavās produkcijas transportēšanu no Iecirkņa līdz Autoceļam P98.
- 6.3.2.4. Trokšņa novērtējumā ir pieņemts, ka apkārtējās derīgo izrakteņu ieguves teritorijās tiek veikta derīgā materiāla ieguve un apstrāde ar analogiskām tehnikas ieguves un apstrādes vienībām, kādas paredzēts izmantot Iecirknī. Trokšņa novērtējumā ir pieņemts, ka derīgā materiāla ieguve un apstrāde viena gada griezumā tiek veikta vielaikus visā teritorijā ar maksimālo tehnikas vienību skaitu un noslodzi, kas no trokšņa viedokļa raksturo nelabvēlīgāko situāciju dzīvojamās apbūves teritorijās.
- 6.3.2.5. Trokšņa novērtējumā apzinātas 19 dzīvojamo māju teritorijas, kas atrodas derīgo izrakteņu transportēšanas ceļu, arī no blakus esošo ieguves vietām, tuvumā un ir pakļautas ceļu radītajam troksnim. Viena no minētās teritorijām - “Aizas”, atrodas Autoceļa 4-9 aizsargjoslā. Savukārt informācija par Paredzētajai darbībai un transportēšanas maršrutiem tuvākajām dzīvojamās apbūves teritorijām apkopota Ziņojuma 3.15. attēlā un 3.7. tabulā. No Ziņojuma arī izriet, ka Iecirkņa teritorijai tuvākās viensētas ir “Aizas”, “Vizbuli” un “Jaunsprosti” (~ 450 - 460 m).
- 6.3.2.6. Saskaņā Noteikumu Nr. 16 1. pielikuma 1.2. punktu, novērtējot trokšņa rādītājus, ņem vērā, ka dienas ilgums ir 12 stundas, vakara – četras stundas, nakts – astoņas stundas (diena – no plkst. 7:00 līdz plkst. 19:00, vakars – no plkst. 19:00 līdz plkst. 23:00, nakts – no plkst. 23:00 līdz plkst. 7:00, bet gads ir uz skaņas emisiju attiecināms meteoroloģisko apstākļu ziņā vidējs gads). Saskaņā ar Ziņojumu ieguves, apstrādes un transportēšanas darbus ir paredzēts veikt tikai darba dienās, darba laikā no plkst. 7:00 līdz plkst. 17:00, veicot ieguvī un apstrādi gada siltajā periodā aprīlis - novembris. Paredzētās darbības realizācija nav paredzēta vakara un nakts stundās. Līdz ar to, veicot Paredzēto darbību, individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju apbūves teritorijās trokšņa A–izsvarotais ilgtermiņa vidējais skaņas līmenis $L_{\text{diēna}}$ nedrīkst pārsniegt 55 dB(A) atbilstoši Noteikumu Nr. 16 1. pielikuma 1.2. punktam.
- 6.3.2.7. Trokšņa rādītāju novērtēšana veikta 4,0 m augstumā virs zemes. Trokšņa rādītāju vērtības kartēs attēlotas ar 5 dB(A) soli. Tuvākajā apkārtnē esošo viensētu dzīvojamo māju vidējais augstums 6 m.
- 6.3.2.8. Aprēķinātais trokšņa līmenis Paredzētās darbības un ar to saistīto derīgo izrakteņu transportēšanas maršrutu tuvumā novietotajās dzīvojamās apbūves teritorijās apkopots Ziņojuma 3.13. tabulā 1. transportēšanas alternatīvai un 3.14. tabulā 2. transportēšanas alternatīvai. Vērtējot modelēšanas rezultātus, konstatējams, ka fona trokšņa līmenis ir robežās no 37 līdz 50 dB(A), tādējādi nepārsniedzot Noteikumos Nr. 16 noteikto trokšņa robežlielumu mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās $L_{\text{diēna}}$ 55 dB(A). Izņēmums ir dzīvojamās apbūves teritorijā “Aizas”, kas atrodas tiešā pašvaldības Autoceļa 4-9 tuvumā un trokšņa līmenis sastāda 56 dB(A). Ziņojumā norādīts, ka minētā dzīvojamā apbūves teritorija atrodas autoceļu aizsargjoslā, kurā saskaņā ar Noteikumu Nr. 16 2. pielikuma 1. punktu vides trokšņa robežlielumi uzskatāmi par mērķlielumiem.

- 6.3.2.9. Salīdzinot Paredzētās darbības alternatīvas, secināms, ka, realizējot 2. transportēšanas alternatīvu, Paredzētās darbības radītais trokšņa līmenis būs augstāks par 1-4 dB(A) dzīvojamās apbūves teritorijās “Asteres”, “Gugēni”, “Jaunaļčas”, “Jaunkīvītes” un “Olas”, nekā 1. alternatīvas gadījumā, un būs robežās no 24 - 51 dB(A). Ņemot vērā minēto, konstatējams, Paredzētās darbības radītais trokšņa līmenis nepārsniegs Noteikumos Nr. 16 noteikto trokšņa robežlielumu blakus esošajās mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās.
- 6.3.2.10. Vērtējot kopējo trokšņa līmeni, secināms, ka trokšņa līmenis būs robežās no 37 līdz 54 dB(A), tādējādi arī nepārsniedzot Noteikumos Nr. 16 noteikto trokšņa robežlielumu mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās. Paredzētās darbības realizācijas rezultātā Trokšņa robežlielumu pārsniegumi joprojām saglabāsies dzīvojamās apbūves teritorijā “Aizas”, kas atrodas pašvaldības Autoceļa 4-9 aizsargjoslā, bet tie paliks nemainīgi - 56 dB(A).
- 6.3.2.11. Izvērtējis IVN ietvaros veikto trokšņa novērtējumu, Birojs secina, ka nav konstatēti vides trokšņa robežlielumu pārsniegumi dienas laikā Darbības vietai tuvāko dzīvojamo māju teritorijā, veicot derīgā materiāla ieguves un apstrādes paredzētajos darbības apjomos un ar tehnoloģiskajiem risinājumiem, kuri vērtēti Ziņojumā. Tādējādi secināms, ka speciālus pasākumus trokšņa līmeņa mazināšanai no ieguves darbiem un materiāla apstrādes nav obligāti veicami. Attiecībā uz dzīvojamās apbūves teritorijā “Aizas”, kas atrodas pašvaldības Autoceļa 4-9 aizsargjoslā, bet tie paliks nemainīgi - 56 dB(A).
- 6.3.2.12. Ņemot vērā jau šī Atzinuma 6.3.1.14. punktā norādīto, Birojs atzīmē, ka, iegūtā materiāla transportēšana trokšņa aspektā neradīs kopējas ietekmes uz vienu un to pašu teritoriju, jo tiek izmantoti dažādi derīgā materiāla transportēšanas maršruti. Attiecībā par kopējā trokšņa līmeni Atzinumā Nr. 11, pamatojoties uz ziņojumā veikto novērtējumu rezultātā konstatēto, norādīts, ka *“Savukārt, vērtējot sagaidāmo troksni kopā ar atradņu “Bārbeles” un “Efejas” darbību, secināts, ka summāri ietekme viensētu teritorijās uz A no atradnes “Dižkabārži” būs tikai nedaudz lielāka vai vienāda, kā vērtējot Paredzēto darbību atsevišķi (dienas trokšņa vērtība $L_{diēna}$ aprēķināta attiecīgi 48dB(A) un 52dB(A). Savukārt viensētas “Buividi” teritorijā dienas trokšņa vērtība aprēķināta $L_{diēna}$ 53dB(A), jo šī teritorija atrodas tuvāk atradnēm “Bārbeles” un “Efejas””*. Vērtējot Ziņojumā iekļauto vides trokšņa novērtējumu kopējā kontekstā ar Atzinumā Nr. 11 iekļauto vērtējumu, nav konstatējams, ka Atzinumā Nr. 11 vērtētās darbības ietekmētu Ziņojumā identificētās dzīvojamās apbūves teritorijas, kuras atrodas derīgo izrakteņu transportēšanas ceļu, arī no blakus esošo ieguves vietām, tuvumā un ir pakļautas ceļu radītajam troksnim²⁸. Ņemot vērā minēto secināms, ka Paredzētā darbība un ieguves darbi atradnēs “Efejas”, “Bārbeles”, “Dižskabārži”, “Skabārži” neradīs būtisku negatīvu savstarpējo ietekmi.
- 6.3.2.13. Balstoties uz veikto Paredzētās darbības novērtējumu, Ziņojuma 7. nodaļas 2. punktā norādīti inženiertehniskie un organizatoriskie pasākumi, lai mazinātu tās radītos trokšņa traucējumus.
- 6.3.2.14. **Novērtējuma likuma 24. panta pirmās daļas 2. punkts noteic, ka Ierosinātāja ir arī atbildīga par Ziņojumā ietverto risinājumu, tai skaitā tādu, kas paredzēti ietekmes novēršanai un samazināšanai, īstenošanu. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, Birojs vērš uzmanību, ka normatīvajos aktos noteikto prasību ievērošana jau izriet no ārējiem normatīvajiem aktiem, un Birojam tās savā atzinumā nav**

²⁸ Ziņojuma 3.7. tabula.

atkārtoti jānorāda. Tomēr papildus šajā gadījumā Birojs atzīst par nepieciešamu noteikt nosacījumus saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu:

- a) Darbības veicamas, izmantojot Ziņojumā norādīto tehnikas vienību skaitu.
- b) Darbības, kas rada troksni, nav pieļaujams veikt ar citiem darbu veikšanas laika nosacījumiem kā Ziņojumā norādītie. Izmaiņu gadījumā, tajā skaitā tādu, kas saistītas ar derīgā materiāla transportēšanu (apjoms, reisu skaits), veicams šādu izmaiņu būtiskuma novērtējums, lemjot par ietekmes sākotnējā izvērtējuma un ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību Novērtējuma likuma paredzētajā kārtībā.
- c) Smilts – grants un smilts ieguve Darbības vietā veicama nodrošinot, ka tā būtiski nepārsniedz Ziņojumā vērtēto maksimālo ieguves apjomu gadā (50 000 m³ derīgo izrakteņu) un netiek veikta periodā no decembra līdz martam, kā arī tiek ievēroti plānotie materiāla apstrādes risinājumi, tehnoloģisko iekārtu darba laika fonds un gatavā materiāla izvešanas intensitāte.
- d) Argumentētu sūdzību saņemšanas gadījumā dzīvojamo māju teritorijās pie Paredzētās darbības trokšņa ietekmei visvairāk pakļautajām fasādēm veicami mērījumi Noteikumu Nr.16 paredzētajā kārtībā un, atkarībā no to rezultātiem, lemjams par papildu pasākumiem, tai skaitā Paredzētās darbības nosacījumu un ierobežojumu nepieciešamību. Pēc papildu pasākumu realizācijas (ja tādi bijuši nepieciešami) jāveic atkārtoti trokšņa mērījumi. Visi trokšņa mērījumu rezultāti iesniedzami Dienestā un Pašvaldībā, bet trokšņa pārsnieguma gadījumā arī pasākumu plāns, ar kādiem tiks nodrošināta robežlielumu ievērošana.

6.3.3. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognoze un ar nosusināšanas darbiem saistītās ietekmes.

- 6.3.3.1. Ziņojuma izstrādes laikā vērtēta hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņu iespējamā ietekme uz tuvumā esošo apdzīvoto viensētu ūdensapgādes pazemes ūdens avotiem Darbības vietas un tai blakus esošo karjeru izstrādes gaitā un pēc tā rekultivācijas, kā arī D virzienā no Darbības vietas izvietotās darbojošās smilts un smilts-grants atradnes “Efejas”, “Bārbeles”, “Dižskabārži”, “Skabārži”, “Ziedaines” un “Vecakoti II”²⁹.
- 6.3.3.2. Gruntsūdens līmeņu izmaiņu prognozēšanai un depresijas piltuvju noteikšanai Paredzētās darbības un tai apkārtējo atradņu izstrādes ietekmē, veikta gruntsūdens izmaiņu hidroģeoloģiskā modelēšana. Hidroģeoloģiskais modelis izveidots, lai veiktu sagaidāmo hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognozes aprēķinu. Esošais un prognozējamais gruntsūdens līmeņu sadalījums tika aprēķināts ar skaitliskā gala starpību filtrācijas imitatora MODFLOW 2000 palīdzību programmnodrošinājuma *Visual Modflow* vidē.
- 6.3.3.3. Hidroģeologa izvērtējumā arī norādīts, ka saskaņā ar hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņu ietekmes novērtējumu, gruntsūdens plūsma vērsta uz A-DA zemes virsmas pazeminājuma pusi (Pumpiņu pļavas virzienā), kur ir izveidota meliorācijas sistēma, kas ir gruntsūdens noplūdes apgabals. Gruntsūdens barojas ar atmosfēras nokrišņiem, bet infiltrācijas barošanas lielums nav vienāds visai teritorijai. Tipiska neto infiltrācija līdzenumu smilts nogulumos ir ap 0,0005 m/d (170 mm/gadā). Kalibrējot modeli pēc gruntsūdens līmeņa atzīmēm, neto infiltrācija hidroģeoloģiskās modeļa R un centrālajā daļā, kur izplātīti smilšainie nogulumi, ir samazināta līdz 0,00040 m/d (145 mm/gadā). Hidroģeoloģiskās modeļa A daļā virsslāni veido kūdra. Tipiska neto infiltrācija purvos

²⁹ Ziņojuma 6. pielikums.

ir ap 0,0001 m/d. Infiltrācijas lielums modeles A daļā tika kalibrēts pēc drenāžas sistēmas absolūtām atzīmēm un tika ņemts vienāds ar 0,00008 m/d (30 mm/gadā).

6.3.3.4. Prognoze par iespējamo ietekmi uz hidroģeoloģisko režīmu tika izpildīta trim dažādiem variantiem:

6.3.3.4.1. 1. variantā - Iecirkņa teritorijas rekultivācijas ietekme uz hidroģeoloģisko režīmu, ūdenstilpes platība ap 9 ha.

6.3.3.4.2. 2. variantā - Iecirkņa, Atradnes iecirkņu “2015.g. izpētes iecirknis” un “2011.g., 1992.g. un 1982.g. izpētes iecirknis” teritoriju rekultivācijas iespējamā ietekme uz hidroģeoloģisko režīmu, ūdenstilpju kopējā platība ap 24 ha. Šajā variantā iespējamā atradņu “Kažoki-2” un “Mazakoti” ietekme netiek ņemta vērā, jo atradne “Kažoki-2” netiek izmantota, bet atradnē “Mazakoti” iecirknī ieguve tiks veikta tikai virs gruntsūdens līmeņa.

6.3.3.4.3. 3. variantā - Iecirkņa, Atradnes iecirkņu “2015.g. izpētes iecirknis” un “2011.g., 1992.g. un 1982.g. izpētes iecirknis” teritorijas papildinātas ar tālāk ap 850 m uz D no Darbības vietas izvietotām sešām darbojošos atradnēm “Efejas”, “Barbāles”, “Skabārži”, “Dižkabārži”, “Skabārži-Ozolini”, “Skabārži-Pīlādzīši” kopēju teritoriju rekultivācijas iespējamo ietekmi uz hidroģeoloģisko režīmu, ūdenstilpju platība ap 88 ha. Atradne “Ziedaines” un “Vecakoti II” netiek ņemtas aprēķinos, norādot, ka tās tika izslēgtas no atradņu bilances³⁰.

6.3.3.5. Aprēķinātais esošais gruntsūdens līmeņu sadalījums norādīts Ziņojuma 3.23. attēlā, prognozējamais gruntsūdens līmeņu sadalījums pēc ūdenstilpju izveidošanas karjeru vietās norādīts Ziņojuma 3.24., 3.26. un 3.28. attēlos. Aprēķinātās gruntsūdens līmeņu izmaiņas, salīdzinot ar pašreizējo stāvokli (depresijas piltuve), attēlotas Ziņojuma 3.25., 3.27. un 3.29. attēlos.

6.3.3.6. Vērtējot aprēķināto gruntsūdens līmeņu izmaiņas secināms, ka katrā no izvērtētajiem variantiem tās ir atšķirīgas. Vērtējot 1. variantā aprēķina rezultātus, secināms, ka tikai Paredzētās darbības rezultātā radītais gruntsūdens līmeņa pazeminājums vairāk par 0,5 m pēc Iecirkņa izstrādes un ūdenstilpes izveidošanas lokalizēsies 450-460 m attālumā³¹, un gruntsūdeņu plūsmas augštecē (D virzienā) no Darbības vietas sasniegs 0,52 m. Attiecībā uz šādu gruntsūdens līmeņa izmaiņu Hidroģeologs norāda, ka tās nepārsniegs sezonālās svārstības un neapdraudēs viensētu aku/spiņu izmantošanu. Vērtējot 2. variantā aprēķina rezultātus, secināms, ka gruntsūdens līmeņa pazeminājums vairāk par 0,5 m paredzams septiņās viensētās - “Indras”, “Mazjaunsprosti”, “Lukši”, “Odiņi”, “Veckļavas”, “Vizbuli” un “Zoslēni”, kas atrodas D virzienā 450 m līdz 850 m attālumā no Darbības vietas³². Arī attiecībā uz šīm gruntsūdens līmeņa izmaiņām Hidroģeologs norāda, ka tās neapdraudēs viensētu aku/spiņu izmantošanu. Vērtējot 3. variantā aprēķinu rezultātus, secināms, ka šajā gadījumā ir lielākais gruntsūdens līmeņa pazeminājums. Gruntsūdens līmeņa pazeminājums 0,5 līdz 1,0 m paredzams piecās viensētās “Druvas”, “Folkmaņi”, “Odiņi”, “Zoskalēji” un “Zoslēni”, kas atrodas no 585 m līdz 815 m attālumā ZR virzienā no Darbības vietas. Savukārt maksimālais gruntsūdeņu līmeņu

³⁰ Vērtējot Ziņojumā norādīto informāciju par atradnēm “Ziedaines” un “Vecakoti II” kopskatā ar LVGMC zemes dzīļu informācijas sistēmā (<https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/zemes-dzilu-informācijas-sistema>) (skatīts 28.03.2022.) iekļauto informāciju konstatējams, ka minētās atradnes nav izslēgtas no atradņu reģistra. Attiecīgi ieguve pēdējo reizi atradnē “Ziedaines” ir veikta 2017. gadā, bet atradnē “Vecakoti II” - 2009. gadā, tādejādi secināms, ka šīs atradnes nav iekļautas aprēķinos, jo pēdējo gadu laikā tajās nav veikta derīgo izrakteņu ieguve.

³¹ Ziņojuma 3.15. tabula un 3.25. attēls.

³² Ziņojuma 3.15. tabula un 3.27. attēls.

pazeminājums, kas var sasniegt ~1-1,2 m, aprēķināts piecās viensētās “Mazjaunsprosti”, “Lukši”, “Veckļavas”, “Indras” un “Vizbuli”.

- 6.3.3.7. No iepriekš konstatētā secināms, ka visbūtiskākā ietekme uz hidroloģisko režīmu, samazinoties gruntsūdens līmenim, paredzams gadījumā, kad darbus ieguves veic 3. variantā vērtētajās ieguves vietās. Lai gan Hidrogeologs norāda, ka šāda scenārija realizācija ir maz iespējama, jo derīgo izrakteņu ieguves apjomi gadā ir salīdzinoši nelieli, ieguve notiks dažādos laika intervālos un tā tiks veikta pēc sagatavotā materiāla pieprasījuma, kā arī Iecirkņa akceptētos krājumus pie plānotā ieguves apjoma izstrādās 42 gados³³. Birojs nevar piekrist šādam apgalvojumam, jo nevar izslēgt varbūtību, ka ieguves apjomi gan Darbības vietā, gan blakus esošajās ieguves vietās tomēr var notikt vienlaikus, tādējādi sasniedzot 3. variantā prognozētās gruntsūdens līmeņa izmaiņas.
- 6.3.3.8. Vērtējot Paredzētās darbības realizācijas rezultātā sagaidāmās augsnes struktūras un mitruma izmaiņas, Ziņojuma autori secinājuši, - tā kā gruntsūdens līmenis Paredzētās darbības vietā un tai blakus esošajās teritorijās ir zems, un augsnes mitrumu nosaka nokrišņu daudzums, nav sagaidāma ietekme uz piegulošo zemju hidroloģisko režīmu un augsnes struktūru blakus esošajos īpašumos.
- 6.3.3.9. Novērtējot Ziņojumā ietverto informāciju par Paredzētās darbības norises vietas un apkārtnes hidroloģisko un hidrogeoloģisko režīmu, Birojs secina, ka minētajā aspektā galvenās ietekmes, veicot hidroloģisko modelēšanu, ir vērtētas, neņemot vērā iespējamo derīgo izrakteņu ieguvei atradnē “Kažoki-2”, kā arī atradnēs “Ziedaines” un “Vecakoti II”. Līdz ar to Ziņojumā novērtētā gruntsūdens līmeņa ietekmes zona varētu būt arī lielāka, jo uz to netieši norāda Ziņojumā iekļautā informācija par Darbības vietas tuvumā esošo apdzīvoto viensētu ūdensapgādes avotu apsekošanu, kuras laikā iedzīvotāji norādījuši par ūdenslīmeņa izmaiņām iepriekšējos gados. Novērtējot iespējamo ietekmes skarto teritoriju un iedzīvotāju blīvumu šajās teritorijās, Birojs secina, ka iespējamais gruntsūdens līmeņa pazeminājums ietekmēs salīdzinoši nelielu aku skaitu līdz 1 km attālumam no Darbības vietas (Ziņojuma 3.15. tabula), tomēr ir pamatoti noteikt, ka Ierosinātajai ir jānodrošina ietekmes mazināšanas pasākumi.
- 6.3.3.10. Balstoties uz veikto Paredzētās darbības novērtējumu, Ziņojuma 7. nodaļas 3. punktā norādīti inženiertehniskie un organizatoriskie pasākumi, kas veicami, ja tiek konstatētas izmaiņas gruntsūdens līmenim Darbības vietas apkārtnē.
- 6.3.3.11. Attiecībā uz apkārtņē esošajiem ūdensobjektiem un augsni, secināms, ka plānotā derīgo izrakteņu ieguve tos būtiski neietekmēs.
- 6.3.3.12. **Novērtējuma likuma 24. panta pirmās daļas 2. punkts noteic, ka Ierosinātāja ir arī atbildīga par Ziņojumā ietverto risinājumu, tai skaitā tādu, kas paredzēti ietekmes novēršanai un samazināšanai, īstenošanu. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu ir pamatoti noteikt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbības īstenojama vai nav pieļaujama:**
- a) Derīgo izrakteņu ieguve Iecirknī veicama tikai ar tādiem tehnoloģiskajiem risinājumiem, kas vērtēti Ziņojumā.
 - b) Jāparedz un jārealizē pasākumi, lai Paredzētās darbības rezultātā nepieļautu naftas produktu un citu piesārņojošo vielu nokļuvi gruntī, virszemes un pazemes ūdeņos.

³³ Ziņojumā 1.9. nodaļā norādīts, ka izstrādājot plānoto ieguves vidējo gada apjomu, smilts un smilts-grants ieguve Iecirknī ilgs apmēram 52 gadus, tomēr derīgo izrakteņu ieguves apjoms un ieguves ilgums ir atkarīgs no pieprasījuma pēc smilts-grants un smilts resursiem.

- c) Paredzētā darbība nedrīkst būtiski negatīvi ietekmēt piegulošo teritoriju hidroloģisko režīmu un apkārtnes teritorijā esošo īpašumu ūdensapgādi. Ja Paredzētās darbības rezultātā radīsies būtiskas ūdens līmeņa izmaiņas viensētu akās, kuras līdz šim esošās derīgo izrakteņu ieguves darbības laikā nebija ietekmētas vai esošās ietekmes nozīmīgi pastiprināsies, Ierosinātāja ir atbildīga par attiecīgu pasākumu veikšanu šādu ietekmju novēršanai³⁴.

6.3.4. Ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību, Natura 2000 teritoriju un ainavu.

6.3.4.1. Ziņojumā sniegts vērtējums par Paredzētās darbības ietekmi uz bioloģisko daudzveidību. Darbības vietu ir apsekojuši Augu eksperts un Ornitologs un sagatavojuši atzinumus.

6.3.4.2. Saskaņā ar Augu eksperta atzinumā (Ziņojuma 7. pielikums) norādīto:

6.3.4.2.1. Darbības vieta atrodas intensīvi izmantotā lauksaimniecības zemju ainavā. Teritorijas reljefs līdzens. Apkārtējai teritorijai raksturīgs blīvs derīgo izrakteņu ieguves vietu tīkls. Pamatojoties uz DAP dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” pieejamo informāciju un teritorijas apsekojumu dabā, Darbības vietā netika konstatēti Eiropas Savienības vai Latvijas nozīmes aizsargājami biotopi, kā arī reti vai aizsargājami vaskulārie augi.

6.3.4.2.2. No Darbības vietas uz DA pusi atrodas zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 90800030062, kurā apsekošanas laikā konstatēts ES aizsargājamais biotops 7220* *Avoti, kas izgulsnē avotkalķus*. Biotops no Paredzētās darbības vietas atrodas aptuveni 210 m attālumā. Biotops 7220* *Avoti, kas izgulsnē avotkalķus*, ir avoti, kuru ūdeņiem ir augsts karbonātu saturs un kas plūst pa pazemes slāņiem, ko veido karbonātiski nogulumi (kalķakmens, dolomīts). Šādi avoti aktīvi veido saldūdens kalķieža nogulas. Teritorijā konstatēti divi avoti, kuros sastopami saldūdens kalķu izgulsnējumi gan irdenā (zemjainā), gan cietā veidā.

6.3.4.2.3. Augu eksperts norāda, ka 7220* biotops Latvijā sastopams ļoti reti. Ziņojumā Eiropas Komisijai par ES nozīmes biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā 2013. – 2018. gada periodā pieejamā informācija par biotopu 7220* liecina, ka tā sastopamības areāls un aizņemtās platības vērtējums valstī vērtēts kā labvēlīgs, tendences stabila, bet struktūru un funkciju vērtējums, nākotnes perspektīvas un kopējais vērtējums par 7220* biotopu atzīts kā “*aizsardzības stāvoklis nelabvēlīgs – nepietiekams*”. Kopējā šī biotopa aizņemtā platība valstī ir robežās no 0,31 – 0,5 km². Atzinumā norādīts, lai preventīvi novērstu potenciāli iespējamu negatīvu ietekmi uz konstatēto ES prioritāri aizsargājamo 7220* biotopu, rekomendēts veikt teritorijas hidroloģisko un hidroģeoloģisko novērtējumu ar mērķi noskaidrot visu smilts un smilts – grants atradņu summāro ietekmi uz gruntsūdens līmeņu pazemināšanos.

6.3.4.3. Saskaņā ar Ornitologa atzinumā (Ziņojuma 8. pielikums) norādīto:

6.3.4.3.1. Darbības vietas teritorijas apsekošana veikta 2021. gada 13. aprīlī, kuras laikā teritorija (pļava) ar lielu putnu sugu daudzveidību un skaitu neizcēlās. Kopumā izpētes laikā novērotās sugas raksturīgas apsekotajam biotopam attiecīgajā gadalaikā. Savukārt uz A no Darbības vietas konstatēta dzērves dzīvotne. Pēc pēdējā Latvijas ziņojuma, saskaņā ar Putnu direktīvas 12. pantu, ligzdojošo dzērvju populācija Latvijā tiek vērtēta 2800 – 10 000 pāru robežās. Turklāt īstermiņā un ilgtermiņā ligzdojošā populācija vērtēta ar pieaugošu tendenci. Visdrīzāk plānotās

³⁴ Šī nosacījuma izpildei Birojs rekomendē Ierosinātājai sadarboties arī ar derīgo izrakteņu ieguves darbu veicējiem blakus esošajās teritorijās.

saimnieciskās darbības rezultātā atrastā dzīvotne kļūs neizmantojama. Iespējamā negatīvā ietekme pie pesimistiskākā līgzdojošo dzērvju populācijas vērtējuma ($n=2800$) skars 0,035%, bet pie optimistiskākā ($n=10\,000$) – 0,01% no populācijas. Pieņemot, ka paredzētā saimnieciskā darbība varētu negatīvi ietekmēt atrasto dzīvotni nākotnē, paredzamais kaitējums vērtējams kā nebūtisks.

- 6.3.4.3.2. Pamatojoties uz apsekošanas laikā konstatēto, Ornitologs secina, ka nav paredzams, ka Paredzētā darbība varētu radīt būtisku kaitējumu apkārtnes dabas vērtībām, vienlaikus norādot uz pasākumiem ietekmes uz vidi mazināšanai, ko vajadzētu ievērot realizējot Paredzēto darbību.
- 6.3.4.4. No iepriekš minētā izriet, ka Paredzētās darbības realizācija, ievērojot minēto dabas ekspertu atzinumos iekļautās rekomendācijas ietekmes uz vidi samazināšanai, neradīs būtisku negatīvu ietekmi uz Darbības vietā un tai tuvumā esošajām dabas vērtībām. Vērtējot DAP 2021. gada 29. novembra vēstulē Nr. 4.9/6615/2021-N iekļauto atsaukumi, konstatējams, ka DAP neiebilst Paredzētās darbības realizācijai, vienlaikus norādot, ka darbības īstenošanas gadījumā, jāievēro visus Ziņojuma 7. nodaļas 4.punktā iekļautos pasākumus un īstenojot 8. nodaļā rekomendēto Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamo biotopu 7220* *Avoti, kas izgulsnē avotkalļus* un 7160 *Minerālvielām bagāti avoti un avotu purvi* monitoringu.
- 6.3.4.5. Ziņojumā konstatēts, ka Teritorijas plānojumā nav uzrādītas ainaviski vai vizuāli vērtīgas teritorijas Paredzētās darbības norises vietā un tās tuvumā. Darbības vieta atrodas intensīvi izmantotā lauksaimniecības zemju ainavā. Apsekojot Darbības vietu un tās apkārtni, Izstrādātāja nekonstatēja jaunus, no konvencionālā veidā apsaimniekotas lauksaimniecības teritorijas un karjeru darbības atšķirīgus vides elementus, kā arī vizuāli īpašas, vai citādi ainaviski nozīmīgas teritorijas un objektus. Nav paredzams, ka plānotā derīgo izrakteņu ieguve Īpašumā varētu radīt būtisku kaitējumu apkārtnes dabas vērtībām. Galvenā ietekme ir attiecināma uz ainavu, tomēr tuvējā apkārtnē atrodas jau vairāki derīgo izrakteņu karjeri, tādēļ kopumā teritorija netiks būtiski mainīta un pārveidota.
- 6.3.4.6. Balstoties uz dabas ekspertu veikto Paredzētās darbības novērtējumu, Ziņojuma 7. nodaļas 4. punktā apkopotī inženiertehniskie un organizatoriskie pasākumi, lai mazinātu tās ietekmi uz īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem.
- 6.3.4.7. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, Birojs nekonstatē Paredzētās darbības realizācijai pilnībā izslēdzošus faktorus pie nosacījuma, ka tiek izvirzīti un ievēroti nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama.
- 6.3.4.8. **Novērtējuma likuma 24. panta pirmās daļas 2. punkts noteic, ka Ierosinātāja ir arī atbildīga par Ziņojumā ietvertu risinājumu, tai skaitā tādu, kas paredzēti ietekmes novēršanai un samazināšanai, īstenošanu. Tādēļ Birojs atzīst par nepieciešamu saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu darbu veikšanai norādīt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība iespējama vai nav pieļaujama:**
- a) **Paredzētās darbības, kas ietver teritorijas sagatavošanu un derīgo izrakteņu iegūšanu, uzsākšana veicama periodā no 1. augusta līdz 31. martam.**
 - b) **Pēc derīgo izrakteņu krājumu izstrādes karjeru rekultivēt par ūdenstilpni, ieteicams ar atsevišķām, dažāda izmēru salīdzinām, piesaistot konsultantu dabas ekspertu ornitologu, lai radītu putniem maksimāli piemērotus apstākļus pēc karjera izmantošanas.**
 - c) **Gan izstrādājot, gan rekultivējot karjeru, tā nogāzes nepieciešams veidot tā, lai grunts noturība tajās būtu pietiekama un neveidotos noslīdeņi vai nobiras.**

Nepieciešamības gadījumā jānodrošina izskalojumu un erozijas kanālu likvidēšanu karjera izstrādes laikā, piemēram, veidojot noturīgu veģetāciju.

- d) Biotopu 7220* *Avoti, kas izgulsnē avotkaļķus* un 7160 *Minerālvielām bagāti avoti un avotu purvi* aizsardzībai nodrošināt pazemes ūdens hidroloģiskā režīma svārstību monitoringu, to saskaņojot ar DAP, kas jāuzsāk pirms Paredzētās darbības īstenošanas un jāturpina ieguves darbu laikā. Biotopu monitorings nodrošināms piesaistot sertificētu sugu biotopu ekspertu.**

Kopumā Birojs secina, ka Ierosinātāja ir izsvērusi risinājumus Paredzētās darbības realizācijai un sagaidāmās ietekmes galvenajos ietekmes aspektos, tajā skaitā – gaisa kvalitātes, trokšņa, ietekmes uz hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, pazemes ūdeņiem, ietekmes uz bioloģisko daudzveidību un ainavu aspektā. Tomēr atsevišķos aspektos novērtējums veikts vispārīgi, taču tas kopumā neietekmē būtiskāko ietekmju identificēšanu un secinājumus par Paredzētās darbības prognozētajām ietekmēm, ņemot vērā arī paredzētos ietekmju mazināšanas pasākumus. Ziņojuma novērtējuma rezultātā Birojs atzinis, ka nav pamata kopumā aizliegt Ierosinātājas plānoto darbību, neatkarīgi no izvēlētās alternatīvas, taču tā pieļaujama tikai nodrošinot Ziņojumā paredzētos vai tiem līdzvērtīgus risinājumus vides kvalitātes nodrošināšanai un ietekmes novēršanai un samazināšanai, kā arī ievērojot Biroja noteiktos nosacījumus, ar kādiem darbība nav pieļaujama un kādiem – varētu būt īstenojama.

Biroja atzinums ir kompetentās iestādes viedoklis par Ierosinātājas nodrošināto Ziņojumu, tajā novērtēto ietekmi un vērtējuma trūkumiem. Lēmumu par Paredzētās darbības realizācijas pieļaujamību pieņem Novērtējuma likuma 21. panta kārtībā. Attiecīgā valsts institūcija, pašvaldība vai cita likumā noteiktā institūcija vispusīgi izvērtē Ziņojumu, pašvaldību un sabiedrības viedokli un, ievērojot Biroja atzinumu par Ziņojumu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pieņem lēmumu par Paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu. Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības pieļaujamību, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvajos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā varētu būt īstenojama (Novērtējuma likuma 22. panta 2.¹ daļa).

Direktore

paraksts)*

D. Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*